

PRŮVODCE

náhradní rodinnou péčí

prosinec 2021

NAŠE TÉMA: OSAMOSTATŇOVÁNÍ – ODCHOD Z PĚSTOUNSKÉ RODINY (STR. 6)
HLEDÁME VÁS, MÁMO, TÁTO (STR. 28)

Hledáme vás, mámo, táto!

Každé dítě má právo vyrůstat v milující rodině, zažívat přijetí, bezpečí a teplo domova.

Podpořte naši dlouholetou snahu hledat náhradní rodiče opuštěným a týraným dětem.

Bojujte s námi za právo dětí žít v rodině, ne v ústavu!

Řekněte o nás dalším lidem, **širte myšlenku náhradní rodinné péče**, ozvěte se nám se svým nápadem, jak pomoci.

Mnoho dětí stále čeká na novou mámu a tátu.

Možná jste to právě vy, kdo může poskytnout ohroženému dítěti otevřenou náruč, lásku a porozumění.

Na své životní cestě nebudete sami, **rádi vás budeme doprovázet** odborně, s pochopením a úctou.

S pěstouny uzavíráme dohody o výkonu pěstounské péče v rámci poboček v Brně, Praze, Plzni, Znojme, Kroměříži a Českých Budějovicích.

info@pestouni.cz
www.pestouni.cz

Obsah

Obsah

2 Úvodník

Aktuálně

3 Nejzásadnější změny, které přináší letošní novela zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí

Zaměřeno na:

5 Jak vnímají pěstounství návštěvníci chuchelského závodistě?

Naše téma:

Osamostatňování – Odchod z pěstounské rodiny

6 Odchod z pěstounské rodiny

7 Co nás trápí při myšlence na osamostatnění dětí?

10 Janus – bůh bran a začátků

11 Nejčastější problémy mladých dospělých při odchodu z NRP nebo ústavní výchovy

13 Podporujeme děcka, aby něčeho dosáhla

17 Chytit se Bójky v moři

18 Kotva, která vás udrží

19 Symbios – sdílené bydlení

21 Rozhled pro děti z pěstounské péče

23 Jak se Adam chtěl stát bezdomovcem

26 Příběh rodiny

28 Hledáme Vás, mámo, táto

31 Novinky z poraden

34 Gratulujeme

35 Pomáháte s námi

Přeji Vám krásný adventní a covidový den. Bizarní spojení, že?

Nebudu obcházet kolem horké kaše, mám pro vás jednu špatnou a jednu dobrou zprávu. (Teta Kateřina ze Saturnina by měla radost. ☺) Tradičně začnu tou špatnou, abych to pak mohla dobrou zprávou alespoň trochu napravit. Po více než pětadvaceti letech časopis Průvodce náhradní rodinnou péčí končí a vy právě držíte v ruce jeho poslední číslo. Je mi to moc líto, protože si myslím, že spousta dětí pomohl najít nové rodiče, mnohým pěstounům byl k užítku a snad i profesionálům pohybující se v oblasti náhradní rodinné péče v něm nacházeli něco přínosného. Zároveň děkuji všem, kteří do něj kdy přispěli.

No a teď ta dobrá zpráva: od příštího roku plánujeme psát blog. Bude ke čtení na webových stránkách pestouni.cz. Víím, že pro většinu z vás je papírový časopis, který si člověk vezme ke kafi na gauč příjemnější, ale co se dá dělat. Blog má také své klady: bude rychlejší, takže aktuálnější (vydání časopisu obvykle trvalo tři týdny), budeme si moci dopřát širší spektrum témat a třeba i nějaká videa a tak. Samozřejmě máme vymyšlené, o čem budeme psát, ale rádi přijmeme vaše návrhy. Mail pruvodcenrp@email.cz bude fungovat pořád. Takto se tedy věci vyvinuly. Když už jsme u těch přísloví a úsloví, obrátím jedno naruby: třeba každá změna nemusí být k horšímu.

Nezbývá mi, než se s vámi na této stránce naposledy rozloučit a popřát vám krásné svátky, které si prosím nenechtejте pokazit touto nemocnou dobou. Do nového roku přeji dobré nervy, hodně zdraví a ŠTĚSTÍ, protože to zahrnuje opravdu všechno.

vaše
Lenka Pospíšilová

PRŮVODCE náhradní rodinnou péčí

6/2021, XXI. ročník, vychází 6x ročně
uzávěrka čísla: 19. 11. 2021, ISSN 1805-3890

vydalo Sdružení pěstounských rodin
Anenská 10, 602 00 Brno
fax: +420 543 249 141

www.pestouni.cz
www.dumnapulicesty.cz
e-mail: info@pestouni.cz, dum@pestouni.cz

IČO 64326471

bankovní spojení: 2700255345/2010, FioBanka

redakce: Lenka Pospíšilová - redaktorka; Pavel Šmýd, Julija Prejsová, Sylva Dvořáčková, Alena Michalová, Zora Knížková, Hana Benadová, Jana Lišková, Alena Vítková, Romana Gerátová, Hana Palacká

předplatné 200 Kč/rok, vyřizuje: K. Kolářová, spracasopis@gmail.com
design a sazba: Grifart, spol. s r.o.

tisk: ARCH - polygrafické práce spol. s r.o., Charbulova 1195/3A, Brno
Povoleno Ministerstvem kultury, evidenční číslo MK ČR E 13323

Přetiskování článků a fotografií je zakázáno bez písemného souhlasu redakce a zachování autorských práv.

Jak stavět betlém

Měsíc před Vánocemi ministr zdravotnictví oznámil, že za třicet dní bude další vlna koronaviru kulminovat. Po zádech mi běhá mráz. Po loňských svátcích strávených mezi nemocnicí, odběrovými místy, v mixu karantén, na mne padá vnitřní beznaděj. Co nás čeká? Zase budeme zavření, nebudeme se moci setkat s blízkými? Nebudeme společně zpívat, přát si, moci se obejmout s přípitkem? A je mi z toho těžko.

Hledám zdroje, na které se napojit. Přece se nenechám, nenecháme, rozemlet mašinerií nemoci a opatření na opuštěné jedince, kteří se sami souží se svojí budoucností?

Od svých čtrnácti let doma každý rok stavíme betlém. Byly roky, kdy jsem začal na začátku

adventu a každý den po částech přidával další skály, stromy, domky a, jasně, postavy. Někdy zase až den před Vánocemi, aby se všechno stihlo. Letos budu brát do ruky jednotlivé figurky a dívat se na ně novými očima. Koho mi připomíná? Kdo to jde společně s námi? A s každým dnem se rozepíná náruč známých a blízkých. V srdci patříme k sobě, jsme na společné cestě, žijeme jednu lidskou rodinu, radující se z narození.

Všeho už zanechat a stavět betlém,
Všeho už zanechat a tmou i světlem...

Jít...

Přeji vám, abyste se všemi lidmi dobré vůle mohli prožít Vánoce 2021.

Pavel Šmýd

Nejzásadnější změny, které přináší letošní novela zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí

Před začátkem platnosti novely zákona č. 359/1999 Sb., kterým je 1. leden 2022, se konala pro všechny, kteří se věnují doprovázení pěstounských rodin, řada metodických školení. Rád bych vás seznámil se základními informacemi, které nám byly poskytnuty a týkají se především pečujících osob v celé šíři uvedeného zákonem. Materiály poskytnuté Ministerstvem práce a sociálních věcí jsou velmi rozsáhlé, proto si dovoluji předložit pouze část důležitou pro rodiny, které doprovázíme.

Novela přináší změny pro všechny osoby, které v systému mají svoje místo. Základní rozdělení pečujících osob je na péči zprostředkovanou a nezprostředkovanou. Toto téma je nejtěžší a také v připomínkách a dotazech se nejvíce objevuje, protože má dopad na celkové umístění pečující osoby v systému odměňování a zabezpečení.

Zprostředkovaným je pěstoun, který prošel přípravou krajského úřadu, byl zařazen do evidence osob a na základě toho mu bylo krajským úřadem vybráno dítě, které přijal. Platí to také o přechodných pěstunech. O tomto jednání musí být vedena dokumentace, například podklady pro soudní rozhodnutí, vyjádření krajského úřadu, popřípadě z období před rokem 2011 záznamy na MPSV. Jestliže tyto dokumenty nemá pěstoun, jsou krajské úřady a OSPOD nabádány ke spolupráci a vyhledání vhodných dokumentů. Není stanoven jediný nebo jednotný dokument. Za zprostředkované jsou považováni

pěstouni také v případě převzetí do péče sourozence již dříve přijatého dítěte a při přechodu z pěstounské péče na přechodnou dobu do dlouhodobé péče.

Ostatní osoby jsou nezprostředkované. Jednoduše vyjádřeno jde o osoby příbuzné nebo blízké, které se ujaly dítěte, které se ocitlo bez rodičů. Jejich postavení je odlišné. Dochází se do režimu sociální dávky, která je zákonem nově upravena. Starý způsob bude automaticky úřadem práce ukončen a o dávku se musí od ledna 2022 žádat. Velmi důležitá změna je, že tyto osoby již nebudou zdravotně a sociálně pojištěny. Je třeba mít toto zabezpečení zajištěno buď ze zákona nebo jako samoplátce. Na druhou stranu tato dávka nevyklučuje nárok na předčasný starobní důchod a nezapočítává se do rozhodného příjmu rodiny.

Pro samotné rozhodování o pěstounské péči je důležité, že daná osoba skutečně o dítě pečuje. V krátkodobých intervalech může být dítě umístěno do některých zařízení, ale ony často nejsou ustaveny k dlouhodobé péči – zdravotnická zařízení, SVP. Naproti tomu umístěním do diagnostického zařízení na základě soudního rozhodnutí pěstounská péče zaniká. Nové pravomoci v této oblasti dostal OSPOD.

Pečující osoby budou mít stále podporu vycházející z dohody o výkonu pěstounské péče. I tam bude nutné provést změny, protože výpověď bude možné podat pouze dvakrát do roka, bez uvedení důvodu, a to

k 30. červnu a 31. prosinci, vždy s měsíčním předstihem doručení písemné žádosti.

Zcela novým institutem je opakující se zaopatřovací příspěvek pro zletilé nezaopatřené děti ve výši 15 000 Kč měsíčně, pokud náhradní péče před dosažením zletilosti trvala alespoň dvanáct měsíců (ústavní výchova, ZDVOP, zprostředkovaná PP) nebo tři roky (nezprostředkovaná PP), oprávněná osoba je nezaopatřeným dítětem podle zákona o SSP, nebyla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zahrazen, má vypracován individuální plán mladého dospělého, poskytuje sociálnímu kurátorovi OÚORP součinnost při jeho vyhodnocování a aktualizaci. Tato změna se dotýká i pěstounů, kteří v tomto případě nebudou mít nárok na odměnu pěstouna. Zákon poskytuje velkorysý přechodné období – do 31. prosince 2027.

Důležité je uvést časový rámec dalších podkladů MPSV: prováděcí vyhlášku, formuláře, informace o zaopatřovacím příspěvku atd. ministerstvo přislíbilo vydat do konce roku 2021.

Celý systém je nyní v pohybu a je důležité si uvědomit, že mnohé z podkladů se ještě budou upravovat pro konečné závazné znění. Změny začnou platit od 1. ledna 2022. Zpětné platby za měsíc prosinec 2021 budou v lednu vyplaceny dle stávajícího systému.

Všechny naše klíčové pracovnice a pracovníci se s těmito změnami detailně seznamují a věřím, že budou pečujícími osobám v novém systému nápomocny a ve Sdružení pěstounských rodin budete mít nadále svoji oporu.

Pavel Šmýd,

předseda Sdružení pěstounských rodin z. s.

	Dlouhodobí pěstouni						Přechodní pěstouni
	1 dítě	1 dítě ve st. záv. I	2 děti	3 děti	1 dítě ve st. záv. II-IV	Za každé další dítě	
STÁVAJÍCÍ ÚPRAVA: Odměna pěstouna U prarodičů jen v případě zvláštního zřetele	12 000 Kč „hrubého“ (8 880 Kč „čistého“ bez slev na dani)	12 000 Kč „hrubého“ (8 880 Kč „čistého“ bez slev na dani)	18 000 Kč (bez slev na dani 13 220 Kč)	30 000 Kč (bez slev na dani 22 200 Kč)	30 000 Kč (bez slev na dani 22 200 Kč)	+ 6 000 Kč	20 000 Kč „hrubého“ Bez ohledu na počet svěřených dětí či stupeň závislosti
NOVELA 1. Zprostředkovaná pěstounská péče Odměna pěstouna navázaná na koef. min. mzdy	1,0 x MM 16 200 Kč „hrubého“	1,2 x MM 19 440 Kč „hrubého“	1,5 x MM 22 800 Kč „hrubého“	2,0 x MM 32 400 Kč „hrubého“	2,0 x MM 32 400 Kč „hrubého“	+ 0,5x MM (8 100 Kč) + 0,7x MM (11 340 Kč) (ve st. záv. III nebo IV)	• 1,8 x MM (29 160 Kč) při péči o 0 nebo 1 dítě • 2 x MM (32 400 Kč) za 1 dítě ve st. I závislosti • 2,2 x MM (35 640 Kč) za 1 dítě ve st. II-IV + 0,3 x MM (4 860 Kč) za každé další dítě nebo + 0,5 x MM (8 100 Kč) v případě 1 dítěte ve st. III nebo IV závislosti
2. Nezprostředkovaná pěstounská péče (tety, strýcové, zletilí sourozenci, osoby blízké) 2,3násobek ŽM za každé dítě (nezdaňuje se, nezpojistňuje)	2,3 x ŽM 8 878 Kč	2,3 x ŽM 8 878 Kč	2,3 x ŽM x 2 17 756 Kč	2,3 x ŽM x 3 26 634 Kč	5,5 x ŽM 21 230 Kč	+ 2,3 x ŽM (8 878 Kč) + 5,5 x ŽM (21 230 Kč) (ve st. záv. III nebo IV)	XXXX (PPPD je vždy zprostředkovaná)
3. Prarodiče (1,8 x ŽM) Snížení koeficientu s ohledem na subsidiární vyživovací povinnost (nezdaňuje se, nezpojistňuje)	1,8 x ŽM 6 948 Kč	1,8 x ŽM 6 948 Kč	1,8 x ŽM x 2 13 896 Kč	1,8 x ŽM x 3 20 844 Kč	5,5 x ŽM 21 230 Kč	+ 1,8 x ŽM (6 948 Kč) + 5,5 x ŽM (21 230 Kč) (ve st. záv. III nebo IV)	XXXX (PPPD je vždy zprostředkovaná)

Jak vnímají pěstounství návštěvníci chuchelského závodiště?

V minulém čísle jsme vás informovali o tom, že naše Sdružení dostalo příležitost stát se charitativním partnerem dostihového dne Chuchle Areny 5. září 2021. Po celý den jsme zajišťovali program pro děti a na našem stánku podávali veřejnosti informace o pěstounství. Tak jsme měli příležitost oslovit bezmála devadesát respondentů a požádat je o vyplnění krátké ankety s otázkami z oblasti náhradní rodinné péče. Zajímalo nás, jak běžní návštěvníci veřejných akcí, široká veřejnost, vnímají pěstounství a zda by sami o této cestě uvažovali. Upozorňujeme, že se nejednalo o standardizovaný průzkum, ale o propagační aktivitu, která nemá podobu výzkumného sdělení. Výstupy tohoto dotazníku jsou pouze námětem k přemýšlení.

Co jsme mohli zjistit z našeho minidotazníkového šetření?

Prvním postřeh, který zaznamenaly naše dobrovolnice – tazatelky, že **dotazník byly ochotné vyplnit ženy** jakéhokoliv věku, s dětmi i bezdětné. **Muži vyplnit dotazník ve většině případů s omluvou odmítli.** Nabízí se zde otázka, zda muži obecně nemají rádi jakékoliv dotazníky, anebo je téma náhradní rodinné péče, pěstounství pro ně buď nezajímavé nebo z nějakých důvodů ohrožující. Ti, co dotazník vyplnili, mu věnovali dostatečný čas a pozornost, ale **dále se o informace o pěstounství nezajímali.**

Všichni respondenti ve svých odpovědích zaškrtnuli, že pěstounskou péči **považují za zásluhou práci ve prospěch společnosti, státu a hlavně ohrožených dětí.** Přibližně 30 % dotazovaných odpovědělo, že **pěstounem se člověk musí narodit, je to posláním.**

Zhruba 60 % respondentů by dokonce o pěstounství uvažovalo, ale pouze v případech, kdy by k tomu byli **donuceni okolnostmi.**

Například museli si vzít dítě někoho blízkého do příbuzenské péče anebo pokud by se na přímo setkali s dítětem, které je potřebuje.

Přibližně 30 % respondentů o této životní cestě neuvažuje z mnoha důvodů, například „**nejsem na to založená/ý**“, „**nemám na to**“, „**nemám vlastní byt**“, „**mám vlastní děti**“, „**mám náročnou práci**“, „**nemám čas**“, „**není to pro mne**“, „**jsem sam/a**“. Dalšími překážkami, proč neuvažují o pěstounství, je **nejistota výsledku péče o ohrožené dítě, obava, že se to „nepovede“, finanční nejistota a absence informací, znalostí o této problematice.**

Některé z odpovědí mohou poukazovat na stálou převahu mýtů ohledně pěstounství, že pěstouni musí mít vlastní byt (**nemusí**) anebo že si nemohou vzít dítě, pokud nejsou ve vztahu (**mohou si zažádat i jako single, záleží potom na dalších okolnostech konkrétního žadatele**). 70 % dotazovaných si myslí, že problematika pěstounské péče, pěstounských rodin a dětí v nich si **zaslouží větší ohlas, že jí není věnována ve společnosti dostatečná pozornost.** Za dobrý prostředek k propagaci považují především osobní setkání s pěstouny, srozumitelný web o pěstounství anebo širší medializace prostřednictvím televize, rádií a dalších prostředků.

Děkujeme všem respondentům za účast na tomto dotazníku. Rádi bychom se věnovali i do budoucna otázkám, jak veřejnost vnímá pěstounství, v čem jsou překážky k vlastnímu rozhodnutí stát se pěstouny a vydat se na tuto zásluhou cestu. Některé postřehy nám poslouží k úvahám, jak vylepšit naše nástroje osvěty a propagace pěstounství tak, aby byly srozumitelné a zajímavé pro co nejširší veřejnost.

Julija Prejsová

Odchod z pěstounské rodiny

Vážení a milí čtenáři, dovolte mi přivítat vás u posledního čísla našeho časopisu (zřejmě nejen) pro letošní rok. Zastřešujícím tématem všech letošních čísel byla Cesta do dospělosti. Postupně jsme se podívali na dospívání a vztahy v rodinách, zaměřili jsme se na biologickou rodinu a jak pomoci dítěti zpracovat jeho vztah k ní, věnovali se i zcela praktickým věcem jako je výběr školy a povolání. S naším hypotetickým pubertákem jsme tedy zvládli jeho (i naši) náladovost, první lásky, podpořili jsme jej ve výběru vhodné střední školy nebo učebního oboru a budoucího pracovního zaměření. Nastává tedy čas, kdy se neodkladně blíží okamžik, kdy už tento hotový mladý člověk bude chtít opustit své náhradní rodné hnízdo.

Pro své přijaté dítě jste udělali maximum, aby zvládlo životní nástrahy a nyní volba další životní cesty začíná být hlavně na něm. Je možné, že se mladý dospělý bude chtít zachovat proti vašim představám a pro vás bude velmi těžké takové situace ustát. Nežádá se s tímto setkáváme v okamžiku, kdy se mladý dospělý rozhodne ukončit školu bez závěrečné zkoušky, odejít z učebního oboru bez vyučení, nebo například v posledním ročníku střední školy usoudí, že tohle již nemá zapotřebí, raději půjde do práce a výdělkem získá větší samostatnost. A my jsme z toho v šoku. Vždyť se jedná o naprostou hloupost a nelogičnost, chceme pro toho „našeho“ bývalého pubertáka to nejlepší, a tak dochází k rozsáhlým a závažným konfliktům, které nežádka končí odchodem z domova. Zkuste v takových případech zachovat chladnou hlavu a buďte otevření rovnoprávné diskuzi. Je těžké přestat vidět v odrostlých dětech ty malé holčičky a chlapečky, kteří se vám vrhali do náruče a doufali, že jim poskytnete bezpečí a lásku. Tu ostatně potřebují i nadále, jen v tak trochu jiné formě. Zkuste vyslovit svůj názor a pohled na věc, klidně sdělte

pro a proti, poskytněte fakta k rozhodování a vyjádřete podporu. Nebojte se sdělit svoje pocity a emoce. Zároveň ale nechte vypovídat i onoho mladého dospělého a pokuste se respektovat jeho pohled na věc. Je důležité mít na paměti, že už je zletilý, zodpovídá za sebe a může tak o sobě rozhodovat. Což znamená i nést následky svých vlastních rozhodnutí. Ano, je bez pochyby velká škoda, pokud opustí střední školu či učební obor bez řádného ukončení. Není to však konec světa, český školský systém umožňuje doplnit si vzdělání takřka kdykoliv. Existuje spousta dospělých, kteří si vyučení či maturitu dodělali ve třiceti letech, čtyřiceti letech i později. A i kdyby ne, naše štěstí a spokojenost v životě přece nesouvisí s dosaženým stupněm vzdělání.

Dalším důležitým bodem spojeným s osamostatněním je hledání a nalezení vhodného zaměstnání. Velkou pomocí v tomto ohledu je, pokud dítě již studovalo nějaký konkrétní obor. Ne vždy však u něj mladý dospělý chce zůstat. Trh práce je v současné době poměrně pozitivně nakloněn, pracovních nabídek je dostatek a většinou není problém získat zaměstnání, a to i pro čerstvé absolventy. Ne vždy se podaří dostat se hned na vysněnou pozici, nicméně je dobré upozornit mladého dospělého na skutečnost, že je lepší nastoupit do práce, která třeba není úplně podle jeho představ a nadále hledat lepší místo. Mezitím díky, byť neoblíbené, práci získá pracovní návyky a zkušenosti, bude mu stoupat praxe a společně s finančním příjmem dosáhne větší nezávislosti. Veškeré tyto věci mu pak mohou pomoci v získání lepšího pracovního místa. V nalezení zaměstnání se nespolehejte jen na zprostředkování pomocí Úřadu práce, ale aktivně mladého dospělého povzbuzujte, aby pravidelně procházel různé inzertní weby s nabídkami práce a nebál se oslovovat potenciální zaměstnavatele. Důležitým prvkem

v žádostech o zaměstnání je kvalitně sepsaný životopis a také nežádka požadovaný motivační dopis. S obojím vám mohou pomoci specializované články na zmíněných webech. Pokud internet není zrovna přítel, je možné požádat o pomoc jak pracovníci Úřadu práce, tak pracovníky různých oblastí neziskového sektoru. Ve vašem případě se neváhejte obrátit na vaši klíčovou pracovníci, rády vám s tím pomůžeme. ☺

Po získání finanční samostatnosti většinou přichází poslední nevyhnutelný krok, a to hledání samostatného bydlení. Existuje mnoho různých organizací, které nabízejí startovací bydlení formou například domů na půl cesty, sdíleného bydlení apod. Tato forma je více než vhodná pro mladé dospělé, kteří nemají tolik zkušeností a nejsou zatím tak samostatní, aby zvládli klasické bydlení. V rámci tohoto bydlení mají možnost využívat pomoci a poradenství ze strany sociálního pracovníka a mohou si tak postupně a bezpečně osahat samostatné bydlení, než se vrhnou do světa na vlastní pěst. O možnostech některých konkrétních bydlení se dočtete v následujících článcích. Vyhledávanou

variantou pro mladé dospělé je rovněž různé spolubydlení. To nabízí zejména finanční výhody, kdy se o nájem dělí více lidí a pro mladé dospělé se tak může jednat o jednu z mála dostupných variant bydlení zejména ve větších městech, kde jsou náklady na byty vysoké. Ne úplně vítanou variantou jsou pak ubytovny. I zde lze však žít poměrně slušně a může se jednat jen o přechodnou fázi. Část mladých dospělých se pak rozhodne zůstat doma. Mějte pro ně pochopení a otevřenou náruč, v žádném případě však vaši pomoc nenechte dospět k jejímu využívání a zneužívání. Podporujte mladého dospělého v tom, aby si našel práci a osamostatnil se. Je to pro jeho další život neocenitelné. A koneckonců, někdy může rodinným vztahům jen prospět, když se z každodenní ponorky stanou návštěvy na nedělní oběd, na které se všichni těší. ☺

Děkuji vám za váš čas a věřím, že si čtení posledního čísla našeho časopisu užijete tak, jako jsme si my uživaly jeho přípravu pro vás.

Mgr. Jana Lišková Fornouzová, DiS.,
klíčová pracovníce Poradny NRP Plzeň

Co nás trápí při myšlence na osamostatnění dětí? „K růstu potřebujeme lásku, důvěru a uznání.“

Ano, k růstu potřebujeme lásku, důvěru a uznání – začala jsem jedním z mot kurzu „Silní rodiče-Silné děti®“. Jako lektorka mám možnost slyšet obavy a trápení pěstounů z oblasti výchovy jejich dětí. Bavíme se o tom, jak usnadnit komunikaci v rodině, jak budovat vztahy a řešit konflikty, dotýkáme se strachu, že děti nebudou dostatečně zodpovědné a samostatné apod.

Jak tedy vést děti k samostatnosti, jak jim pomoci, aby se v životě měly dobře? Jak podpořit děti a mladé dospělé, aby dokázali být zodpovědní za své chování, dokázali se rozhodovat a komunikovat s lidmi kolem sebe? V kurzu probíráme témata výchovy, potřeby dětí i dospělých, komunikaci, řešení konfliktů, téma dávání hranic a zpětné vazby a vytváření dohod. Kurz je velmi obohacující

právě ve sdílení zkušeností a možnostech učit se od druhých, získávat nové zkušenosti a znalosti. Mnoho účastníků je tradičně toho názoru, že právě informace o tom, že se v takových situacích neocitají sami, ale v každé rodině se děje něco, je pro ně uklidňující a přínosná.

Jako jedno z nejpalcivějších témat často vnímají předávání odpovědnosti dětem a jejich posun k samostatnosti. Jak s nimi správně komunikovat, jak v rodině fungovat, aby dětem i dospělým bylo dobře a byli spolu ochotni řešit problémy?

Velmi zásadní je vytvoření vzájemného vztahu. Ráda používám metaforu citového konta – přirovnání k bankovnímu kontu. Pokud do něj dostatečně vkládáme, neohrozí ho ani sem tam nějaký výběr. Co jsou tedy vklady do citového konta, resp. do našich vztahů? Cokoli, co dělá vašemu vztahu dobře, co ho posiluje, v čem se cítíte dobře – může to být společné sdílení u večeře, může to být společná procházka či nějaký zážitek, může se jednat o pravidelné povídání před spaním či čtení knížky. Situace, kdy se společně smějete nebo si jen tak povídáte. To jsou věci vztah s dítětem velmi posilující a je nutné je podporovat, aby „citové konto“ mohlo být stále v plusu. Protože potom je možné z něj občas vybrat a vztah zůstává zachován. Takovým výběrem jsou právě například křik, zákazy, tresty, naštvanost na druhého apod. Některé výběry jsou velké, jiné malé, je třeba být tedy dostatečně v plusu, aby nebyl ohrožen náš vzájemný vztah. Hodně dobře fungují rodinné zvyklosti, tradice, něco, co se opakuje a na co se celá rodina v ideálním případě těší.

Proč o tom píšu? Protože vybudování vztahu je základní pro cokoli dalšího. Pokud není funkční vztah, který je v plusu, natož dostaneme-li se do mínusu, nebude s námi chtít dítě cokoli řešit, měnit nebo diskutovat. Není tam žádná touha ani motivace jít nám naproti, dodržovat dohody a respektovat naše pravidla. Povzbuzují tedy pěstouny přede-

vším ve vybudování či opravení vzájemného vztahu, pak je možné pracovat na dalších krocích.

Další podstatnou věcí, které se dotýkáme a která pěstouny oslovuje, je téma hranic a pravidel. Ve společnosti občas dochází ke dvěma extrémům – čistě autoritativní výchova a volná výchova bez hranic – kdy ani jeden z nich dlouhodobě nefunguje. Záměrně píší dlouhodobě, protože po krátký čas nebo v aktuální situaci zafungovat může. Ovšem chceme-li z dětí mít zodpovědné dospělé, kteří dokáží žít ve společnosti, je třeba volit zlatou střední cestu. Zní to jako klišé, ale zřejmě je zlatá střední cesta v mnoha případech opravdu funkční. © Takovou cestou je právě správné dávání hranic a tvoření pravidel, na kterých je skvělé, když se na jejich stanovování podílí i děti. Ať jsou jakkoli staré. Ano, přihlédneme k jejich věku, ale je v pořádku je nechat diskutovat o zavedených pravidlech a hranicích, vyslyšet jejich pohled na věc a vzít ho v potaz natolik, aby měly děti pocit, že o nich také mohou rozhodovat, že se zapojují do běhu rodinného života a pomáhají tvořit společná pravidla. O to raději a ochotněji je pak budou dodržovat.

Ano, slyším vaše námitky – že dítě nechce dělat nic a nedá se s ním domluvit a žádná pravidla nerespektuje. Zase se vrátím k začátku, tedy vybudování vztahu. A pak k tomu, že někdy opravdu nemůžeme vyjít vstříc jejich požadavkům nebo představám. I to je v pořádku. Vy máte své a oni také. Jde o to, mluvit o nich a předávat si své pohledy na věc. A pak se pokusit najít společnou cestu. Když se tohle povede, velmi to posílí vztah i sounáležitost rodiny. A dohody pak lépe fungují.

Aby to však nezapadlo – pravidla a hranice vnímám jako opravdu důležité a zásadní pro fungování jakéhokoli společenství. Některá nás chrání (například pravidla silničního provozu) a na nich se dá hezky vysvětlit jejich smysl. Na kurzu se bavíme o tom, že potřeba řádu je společná také všem – nejen dospělým,

ale i dětem. I proto na to jsou ochotni slyšet, pokud porozumí SMYSLU toho kterého pravidla a hranice. Je to pro ně zdrojem bezpečí a jistoty.

Obvykle každé dítě má potřebu mít pečující osobu aspoň chvíli jen pro sebe. Vím, že někdy je opravdu hodně náročné skloubit časové možnosti rodiny a den není nafukovací. Je-li však nějaká možnost to tak udělat, je to skvělé. Vyhradit si každý den třeba jen deset minut, které strávíte jen s tím jedním dítětem. Je-li dětí v rodině více, je dobré nabídnout tuto možnost každému z nich. Někdo o ni nebude stát, někdo naopak bude nadšeně chvíli využívat každý den, někdo možná jen občas. Záleží na věku, situaci, aktuální náladě a potřebách. Pokud byste se rozhodli toto nastavit, je třeba to dodržovat, aby dítě vědělo, že teď nemáte čas a potřebujete uklidit/vařit/pracovat/sporotovat..., ale že v sedm večer je váš společný čas, na který se může těšit.

Je vhodné komunikovat s dětmi přes porozumění. Každé chování vychází z nějakých pocitů, potřeb a přesvědčení, které nemusíme vůbec vidět a je složité je někdy dohledat. Jsou spodem toho ledovce, který je pod hladinou a není vidět, a přitom je to podstatná část celé osobnosti. Samy děti často neví, proč se chovají tak, jak se chovají. Zvláště pěstounské děti mají za sebou mnohá traumata, která ovlivnila jejich přístup k životu, jejich vnímání světa a bezpečí v něm. Je dobré říkat více ANO než NE, více doporučovat vhodné chování, a to oceňovat, než zakazovat a trestat za nevhodná chování. Čemu věnujeme pozornost, to posilujeme. Pojďme tedy dětem věnovat pozornost tam, kde bychom chtěli jejich žádoucí chování posílit. Oceňujme, když se jim něco povede, dávejme jim zpětné vazby, že jsme si toho všimli. Posilujeme žádoucí chování a ukazujeme jim, jak mohou ve společnosti fungovat. Všichni chceme být přijímáni. Je to obvykle velmi hluboko zakořeněná potřeba.

A pokud potřebujeme potrestat a reagovat na nevhodné chování – neodmítáme dítě

jako takové, ale pouze jeho chování. Pro děti je velkým trestem naše odmítnutí jich osobně. Když s nimi nemluvíme nebo dokonce vyhrožujeme, že je vrátíme, je to pro ně obrovské znejistění a nedokáží si vybudovat základní pocit bezpečí a jistoty v tomto světě. Všechny emoce dítěte jsou dovoleny a měly by být přijímány, ovšem ne všechna jednání. Jednání je nevhodné, ne dítě. Ačkoli naše emoce s námi mohou někdy velmi cloumat a ujedou nám slova jako „Jsi normální?!“, „Zbláznil ses?!“, „Takhle se nikdy neuplatníš!“. Děti si ty nálepky vezmou do sebe a vnímají je jako součást své osobnosti. A pak se podle nich často opravdu chovají a bojují se světem. Zkusme se pak vrátit k citovému kontu a doplnit ho do plusu. Ujistit je o naší lásce a přijetí a o tom, že ať se děje cokoli, máme je rádi a jsme tu pro ně. Oni to opravdu potřebují cítit.

Zároveň každé dítě potřebuje mít určitý vliv – na svůj život, na okolnosti, které se kolem něj dějí. Nebojme se, jim nějaký vliv dát tam, kde je to pro nás přijatelné a společensky možné. Ať může dítě spolurozhodovat o věcech, které se ho týkají. Nebojme se jich ptát a diskutovat s nimi. Často mě překvapí, s čím dokáží děti přijít. Jaké řešení dokáží vymyslet, když já jsem již v koncích a nevím, jak situaci řešit. Nejlepší je, zeptat se jich, zda mají nápad, jak to vyřešit. Divili byste se, co vše dokáží vymyslet a jak konstruktivní postupně dokáží být. Jen jim musíme dát důvěru a nebát se, že ztratíme kontrolu. Vynucená kontrola stejně dlouhodobě nefunguje. ©

Pravidel v naší společnosti, která musí dítě akceptovat, aby obstálo, je strašně moc. Když se ale podaří držet vaše vztahové konto v plusu, pravděpodobně budete mít možnost své přijaté dítě ovlivňovat i poté, co se rozhodne pro samostatný život. Tedy pokud se mu nebude dařit, třeba si dá od vás poradit nebo si alespoň poslechne názor, a pak si vybere tu lepší cestu z možných. A to je přece cílem nás všech, kteří se snažíme zlepšit ty životy, které byly na počátku tak kostrbaté.

Závěrem bych vám chtěla popřát hodně energie a sil do vaší výchovy. Vím, že to je někdy opravdu velký oříšek a že někdy je těch starostí o něco více než radostí. Ale pojďme se nyní v předvánočním čase co nejvíce soustředit na ty radosti, pojďme je podporovat, vyhledávat, vnímat a šířit. Pojďme se radovat z toho, že spolu jsme, být vděční

za to, co máme a sami sebe občas obejmout. Protože děláte to nejlepší, co umíte! A já si vás za to vážím.

Motem jsem začala a motem i skončím – na konec tedy závěrečné moto kurzu:

„Když máš naspěch, jdi oklikou!“

Mgr. Lucie Baliharová

Janus – bůh bran a začátků

Dvanáctileté zkušenosti s podporou dětí a mladých lidí vyrůstajících mimo vlastní rodinu má brněnský spolek Janus. Věnuje se jejich přípravě na odchod do samostatného života a podporuje je v období osamostatnění. Je také pomocnou rukou v případech životních „havárií“ mladých lidí, kteří nemají vlastní rodinu, jež by jim poskytl zázemí.

Symbolika starořímského boha Januse předurčuje začátky i konce, jeho sochy a obrazy mají dvě tváře, jedna hledí dopředu a druhá dozadu, protože konec jednoho je zároveň počátkem dalšího, což koresponduje s přeměnou minulosti v budoucnost a přechodem z dětství do dospělosti.

Janus je tu pro děti a dospívající ve věku od dvanácti do třiceti let z náhradní péče. Dospívání v jejich životě bývá daleko problematičtější, protože se obvykle projeví různé deprivace z dětství a další problémy a v případě těžko zvladatelných životních událostí se často nemají na koho obrátit. I když je pěstounská rodina funkční a pěstounští rodiče nabízejí podporu, velmi často je pro mladého člověka autorita zvenčí mnohem vítanější. „Charakteristickým rysem našich klientů je také to, že je na ně nahlíženo jako na tzv. zlobivé, problémové a nikdo s nimi už nechce pracovat. Podle našeho názoru jsou právě tyto děti a mladí lidé nejvíce ohroženi a potřebují nejvíce pozornosti, podpory

a péče,“ říká Andrea Doubková, spoluzakladatelka Janus, z.s.

Vzájemnou spolupráci staví na dobrovolnosti a především na navázání dlouhodobého vztahu. Spolupráce s klientem se dá rozdělit na dvě oblasti: praktický život a osobnostní rozvoj. „Naším klientům obvykle chybí dlouhodobé, bezpečné a kvalitní vztahy,“ vysvětluje Andrea Doubková a pokračuje: „Společně pracujeme také na tom, aby měli kde bydlet, dokončili vzdělání, našli si práci. Podporujeme je v jejich samostatnosti, v hledání si vlastní cesty a nacházení sama sebe. Pomáháme rozvíjet jejich umění komunikovat s ostatními a utvářet si uspokojivé mezilidské vztahy.“

Součástí působení Janusu je prevence před rizikovým chováním a pomoc těm mladým lidem, kteří se již do problémů dostali. Potřebují zajistit bydlení, najít práci, poradit se vedením osobních financí, zkusit narovnat vztahové vazby atd. Sociální oblast je velmi široká a často plná osobních a konfliktních témat. „Nejčastěji jde o vztahy s biologickými či náhradními rodiči a autoritami vůbec, partnerské vztahy, vlastní identita a příslušnost k etnické menšině, práce, bydlení, dluhy, návykové látky, prostituce, nechtěná těhotenství apod,“ vypočítává Andrea Doubková a pokračuje: „Poskytujeme terapeutické rozhovory, klinický koučink, sociálně-právní poradenství, doprovázení na úřady, práci

v terénu podle potřeb klientů.“ Přístup doprovázejících pracovníků v Janusu je osobní, ale zároveň chrání soukromí svých klientů. „Zříkáme se autority a moci ve vztahu, nevy-

chováváme, ale kultivujeme,“ charakterizuje svůj přístup ke klientům Andrea Doubková.

Lenka Pospíšilová

Nejčastější problémy mladých dospělých při odchodu z náhradní rodinné péče nebo ústavní výchovy

Když jsem v létě roku 2008 nastupoval na místo vedoucího Domu na půli cesty, byla situace na poli sociálních pobytových služeb přelomová. Rok a půl byl v platnosti nový zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale náš specifický Dům na půli cesty ve Velkém Dvoře se ještě vypořádával s předcházejícím obdobím a dobíhající projektem společenství EQUAL.

Změny v definování pobytových služeb pro mladé dospělé šly v našem případě ruku v ruce s výraznými personálními změnami. To, že naše služba měla být poskytována mladým lidem bez rodinného zázemí zpravidla do jednoho roku, neznamenovalo, že se jako mávnutím kouzelného proutku klienti vyměnili. Ti zůstávali, odcházeli i přicházeli. Z ústavní péče i po skončení náhradní rodinné péče. A zůstávalo i materiální vybavení a zajištění služby, včetně biofarmy, včelích úlů a stájí s koňmi a ovci. Právě v tomto období jsem zažil první velkou srážku přání a paragrafů s realitou. To zásadní se týkalo právě a především přijetí, přípravy a podpory klientů v jejich uplatnění na trhu práce a hledání následného bydlení. Na samostatné bydlení mající charakter bydlení hotelového typu spojeného s vlastní přípravou jídla, praním i péčí a úklidem společných prostor si zvykali nějakým způsobem všichni. Někomu je to dáno, někdo by v nepořádku bydlel naprosto klidně a bez problémů celý

život. V tomto směru jsme se ke zlepšení posouvali jenom pomalými a drobnými krůčky.

Oblast vzdělávání a pracovního uplatnění nabídla a zahrnuje celou škálu možností a rozmanitou paletu jejich využití. Kdyby to nebylo tak vážné téma, byl by to často skoro až námět hořké komedie.

Jenže každá dočasnost má svůj konec a svoje následné pokračování. Začnemež od těch světlejších a nadějnějších příkladů. Na prahu mé kanceláře se jednoho pozdně letního odpoledne objevila pracovnice nejmenovaného venkovského obecního úřadu. Že v jejich obci pracuje u zemědělské společnosti mladý muž, bydlí v maringotce, ale po sezoně nemá kam jít. Domluvili jsme se hned. Hoch byl velice šikovný, samostatný, ale s jizvou na duši. Po smrti adoptivní matky si adoptivní otec našel novou partnerku a ta s dospívajícím hochem nenašla společnou řeč. A tak to po jeho překročení prahu dospělosti dopadlo, jak dopadlo. Hned na jaře se nám podařilo uspět v projektu jedné známé nadace a chlapec si díky ní udělal řidičský průkaz pro řízení motorových vozidel skupiny B. Měl výuční list s maturitou a velmi rychle získal práci u montážní firmy přímo v našem městě. S výhledem na možnost nájemního bydlení pobyl v naší službě o něco déle, ale vše se podařilo uskutečnit. S živnostenským listem pracoval pro výše uvedenou firmu a sám krátkodobě zaměstnával i některé naše šikovné klienty.

Dva bratři k nám přišli ze dvou rodin po skončení pěstounské péče. Už to, že nevyrůstali v jedné rodině, bylo jisté trauma, které si sebou do života nesli. Rychlovkou jsme vyřizovali vše potřebné, aby mohli oba dva nastoupit do blízkého odborného učiliště a získali tak odborné vzdělání, které předtím z různých důvodů ukončili předčasně. Rok to byl pro ně i pro nás docela náročný. Stupňovaly se i bratrské konflikty, jelikož ten mladší si ve škole našel přítelkyni a ten starší žárlil, neboť chtěl mít bratra, s nímž dlouhá léta nevyrůstal, jen pro sebe. První ročník dokončili, ale během prázdnin se jejich cesty rozdělily. Ten starší se vrátil k pěstounské rodině, která mu znovu vytvořila zázemí pro to, aby mohl pokračovat ve studiu, ten mladší si vyřídil pobyt na internátu stejné školy, jakou navštěvoval jeho bratr, takže vlastně svůj kontakt nepřerušili. Podle zpráv, které jsme později zachytili, umožnila pěstounská rodina dočasný pobyt i mladšímu z bratrů. Jestli to ovšem skončilo všechno tak pohádkově, jak se může čtenářům zdát, to bohužel potvrdit nemohu. Nevím to.

Mezi klienty mé vstupní vlny byla na první pohled milá, klidná a spolupracující slečna. Přišla i se svými sourozenci z jednoho známého dětského domova a i po dobu pobytu s ním udržovala kontakt a měla v něm i určitou „mateřskou“ oporu. Druhou pomocnou ruku jí časem podala babička z otcovy strany jejího přítele, který se na podzim stal klientem našeho domu, a to v hmotné i skromné finanční podpoře. Do dětského domova se slečna kdysi dostala z biologické rodiny, kde byla vystavena ona i sourozenci psychickému týrání a fyzickému násilí ze strany otce. To všechno se na ní podepsalo a časem i projevilo. Byla to především plachost, uzavřenost a nedůvěra na straně jedné, a touha mít někoho rád, k někomu se přimknout, o někoho se starat, zkrátka všechno to, o co v raném dětství postupně přišla nebo se jí toho nedostávalo na straně druhé. Když pak

přišla do jiného stavu, nezbyvalo jí i nám než najít nějaké řešení. Přítel-otec dítěte se ukázal jako nezodpovědný slaboch. Pomoc jeho babičky mladá paní začala odmítat. Díky naší trvalé spolupráci a kontaktům se zmíněným domovem a díky úspěšnému „lobbingu“ ředitel domova získala sociální byt na malém městě a tam se po porodu i s malým synem s naší podporou a pomocí nastěhovala. Poslední zprávy o ní říkaly, že si našla nového přítele a s ním získala společné bydlení v jiném místě téhož kraje.

Netypický kontakt s biologickou rodinou jsme zažili s jinou sourozeneckou skupinou našich klientů, kteří k nám postupně přišli z jiného velkého dětského domova. Zatímco nejstarší sestra se v závěru pobytu u nás vdala a po narození dítěte se odstěhovala až na východní Slovensko, kde ji přijala za svou rodinu jejího manžela (dokonce od nás mladé manželé stěhovali), tak její mladší sestra byla ukázkou mladého člověka, který jen obtížně hledá svou cestu, který nedá na dobré rady, na vstřícnost a podporu svého okolí, ale dělá přesný opak toho všeho a v maximální možné míře dokáže jít hlavou proti zdi, aniž by domýšlel následky svého konání. A tak na konci prázdnin ignorovala nabídku učiliště dokončit tam své vzdělávání závěrečnou zkouškou a získáním výučního listu a místo toho nastoupila hned 1. září do jedné místní skladové firmy. „Nafasovala“ ochranné pracovní pomůcky a také stravenky na celý měsíc. Tenkrát ještě byly firmy tak důvěřivé, že právě tím si chtěly pracovníky aspoň na ten měsíc zavázat. Naše milá slečna však už druhý den do práce nepřišla a také u nás se po ní slehla zem. Pobyt v domě na půli cesty posléze ukončila bez udání důvodů, což bylo podle pravidel poskytování služby možné. A do třetice nejmladší bratr obou slečen. Ten k nám nastoupil na Všechny svaté velmi dobře materiálně vybavený i s nějakými úsporami z dětského domova, ale s naprostou nechutí k práci a k plnění

jakýchkoliv, byť i minimálních, povinností. Marně s ním sociální pracovníci i pracovníci v sociálních službách probírali jeho životní situaci a další perspektivy jeho života. Jediné, co se podařilo, byla jeho předvánoční registrace na úřadu práce a vyřízení finanční podpory v nezaměstnanosti. Na Vánoce odjel na návštěvu ke své biologické rodině a k nám se už nevrátil. Vzkázal pouze, že bude bydlet u svého táty, též registrovaného na pracovním úřadě a žijícího na sociálních dávkách. Když si to oba chlapi během svátků dali dohromady, zjistili, že se jim ze dvou dávek

bude žít lépe a že jim to k jejich nenáročnému způsobu života bude bohatě stačit.

Kontakty s biologickou nebo pěstounskou rodinou jsme vždy podporovali a umožňovali jejich realizaci. Mám však s odstupem času takový pocit, že to vždycky končilo podobně. Naši mladí dospělí, kteří se svými rodinami, ať biologickými nebo pěstounskými udržovali kontakt i v dospělosti, byli dosti jednosměrní, více s nataženou rukou pro sebe a méně s ohleduplností ke svým blízkým.

Ladislav Nevřkla,
bývalý vedoucí Domu na půli cesty

Podporujeme děcka, aby něčeho dosáhla

Jedna z možností, kde mohou mladíci a slečny z pěstounských rodin najít dočasné bydlení a podporu, je Azylový dům pro mladistvé a mladé dospělé v Brně. Jak to v něm chodí, jaké jsou podmínky přijetí a co se od klientů očekává, vysvětlil jeho vedoucí Mgr. Jan Gajdzjok.

Kdo u vás může najít bydlení?

Jsme sociální službou, tak musíme vycházet ze zákona 108/2006 Sb. Náš klient tedy musí být v sociální nouzi, což samozřejmě mladí lidé přicházející z dětských domovů nebo pěstounských rodin jsou. V osmnácti letech pěstounská péče končí a k nám se dostanou děti od pěstounů, kteří už v péči o ně dál pokračovat nechťejí, nějak to v té rodině nefunguje a ta děcka také chtějí odejít. Přijdou často s obrovskými citovými deprivacemi, což nechápu, protože právě ty by mělo pěstounství napravovat. Ne vždycky se to povede. Může to být třeba jen desetina pěstounských dětí, ale u nás se setkáváme právě s touto skupinou. Asi nebudu populární, ale takové jsou moje zkušenosti.

Jací jsou tedy vaši klienti?

Protože jsme azylový dům, je podmínkou, aby náš klient byl sociální případ. Jedna část jsou mladiství, tedy od patnácti do osmnácti let. Je to rozdělené i podle budov: na Celní jsou právě mladiství a hned za rohem na Vídeňské jsou mladí dospělí. Toto rozdělení není úplně striktní, na Celní máme i starší klienty, kteří třeba z mentálních důvodů nebo jakýchkoliv jiných, by větší míru samostatnosti nezvládli. Přicházejí z nefunkčních rodin, z výchovných ústavů, dětských domovů, z pěstounské péče je asi třetina našich klientů, no a pak máme občas někoho z výkonu trestu. Ale to jen zcela výjimečně, třeba letos tady nebyl nikdo takový.

Děláme vstupní testy na návykové látky. Klienti, kteří mají nějaké zkušenosti s tvrdými drogami, u nás být nemůžou. Pokud máme podezření, že by se něco takového mohlo dít, provádíme i náhodné testy v průběhu pobytu.

Naše budovy nejsou bezbariérové, takže pro fyzicky hendikepované nejsme vhodná služba.

Musím zeptat na pragmatickou záležitost: jak je vaše služba zpoplatněna?

U mladistvých je to 5 Kč za noc, opravdu jen symbolická cena, a za stravu 130 Kč na den. Ve všední dny, kdy chodí do školy, jim chystá jídlo kuchařka, o víkendu vaří vždycky jeden pro všechny. Mladým dospělým, pokud rodina nefunguje, ale oni ještě chodí do školy, pomůžeme vyřídit příspěvek na ubytování od úřadu práce a oni pak odvádí 50 Kč za noc. Stravování si už řeší sami.

Kolik klientů ročně projde těmito dvěma domy?

Standardně máme kolem padesáti klientů za rok. Okamžitá kapacita je třicet pět, ale to už je opravdu maximum. Ve větším počtu už by ani nebyla možná sociální práce, jen holé ubytování. My se s nimi připravujeme na povolání, pomáháme jim sehnat práci, máme tu i různé zájmové činnosti, které vedou naši pracovníci.

Klíčový pracovník je po celou dobu pobytu stejný?

Je to stále stejný člověk. Spolupráce je založená na vztahu a každodenní péči. Někdy si klient s klíčovým pracovníkem 'nesedne', pak dojde ke změně, ale stává se to velmi zřídka. Myslím, že kolegové jsou velmi empatičtí. Občas k výměně dochází z ohledem na pohlaví; některá holka bude zkrátka raději komunikovat s chlapem, například. Individuální práce je základ a navázání vztahu je opravdu nejdůležitější.

Cítíte z toho, že supluje tatínka, který se nikdy nevyskytoval, maminku, která se nestarala?

Určitě, tak to prostě je. Vztahy budujeme, ale zároveň připomínám kolegům, aby byli profesionálové. Klient, který bydlí v domě pro mladistvé, se schází se svým klíčovým pracovníkem každý den a probere s ním, co potřebuje. Pak tu máme povinné aktivity: jeden den je doučování, jeden den je otevřená keramická dílna a další den s nimi kolegyně dělá psychosociální výcvik.

Míří to k nácviu sociálních dovedností a třeba, když budu konkrétní, pracovnímu pohovoru na nečisto?

Ano, přesně to se v kurzu děje. Věnujeme se komunikačním dovednostem, ale také budování rozumného pohledu na společnost a podobně. Procvičit si to mohou třeba při víkendovém vaření: vaří jeden, dostane peníze, musí se s ostatními domluvit, co na oběd bude, jde na nákup, protože je potřeba, aby získali představu, kolik potraviny stojí...

Je tu nějaký ventil pro přebytkovou energii a místo, kam si můžou pozvat kamaráda z venčí?

Sportovní možnosti tu také jsou, máme posilovnu, pingpongové stoly, hřiště, v nízkoprahovém klubu je kulečník.

Klub je opravdu pro kohokoliv?

Je to klasická sociální služba, která není jen pro naše klienty, ale i pro ty, co přijdou z ulice. Ovšem podmínkou je ta špatná sociální situace. Lidově řečeno: pokud si chce někdo přivést kamaráda na pokec, může, ale kamarád nebude členem klubu, protože nespadá do cílové skupiny.

Řešíte třeba také urovnání konfliktů mladého člověka s pěstounskou rodinou?

Určitě. My chceme, aby každý rodič nebo pěstoun sem minimálně jednou za měsíc přišel. Vždycky to ale záleží na situaci v konkrétní

rodině. Někde je zjevné, že návrat do rodiny není možný. Ale tam, kde to smysl má, tak s rodinou spolupracujeme, předkládáme výsledky... Třeba stačí, aby si od sebe odpočinuli a děcka se pak vrací do svých rodin. Ale někdy je to u pěstounů tak, že se úplně odstříhnou, a potom je na nás, abychom těm mladým sehnali následné bydlení.

Když byste měl procentuálně vyjádřit, kolik vztahů se podaří urovnat a v kolika případech je třeba hledat následné bydlení, jak by to vycházelo?

Nikdy jsme žádnou takovou studii nedělali, ale řekl bych, že je to tak padesát na padesát. Stane se také, že rodič sem přijde a ukáže se, že má nového partnera, se kterým si děcko nese. Hned je vidět, že je to neprůchozí. Zkrátka někdy rodiče vymění svoje dítě za nového partnera, a pak je každé úsilí marné.

A co když si mladík nebo slečna chtějí opravdu dělat všechno podle svého?

Jsou také případy, kdy přijdou v šestnácti, sedmnácti sami a řeknou, že situace v rodině je tak neúnosná, že už tam nechťejí být. Některí rodiče to zkrátka neumí, kladou přílišné požadavky a děcko to neunes. Když pak přijde sem, uleví se mu, začne volně dýchat a funguje dobře. Máme tady takové rodiče, kteří prohlásí: „Já bych chtěl, aby neměl vůbec vycházku, abyste ho nikam nepouštěli...“ My nejsme kriminál! Takhle to u nás nefunguje. Mladého člověka je třeba motivovat. Když dělá všechno dobře, tak se tím posouvá, učí se soběstačnosti... My jsme rádi, za každého aktivního klienta, byť mu není osmnáct, je to forma tréninku na dospělý zodpovědný život. Například: jdu ke kamarádovi na narozeniny, nebudu tam do deseti, kdy mi končí vycházka, ale vyrazím zpátky včas. Klíčový pracovník mu to povolí, když dodržuje lhůtu, do kdy se má vrátit. Tak má vypadat

postupný přechod do dospělosti. V dobrých rodinách se to tak dělá a my to nemůžeme dělat jinak. Je to samozřejmě s vědomím rodiče, ale pokud by s tím rodič nesouhlasil, tak zase my s tím máme problém. Je to z naší strany malinko ultimativní, ale vždycky pro dobro klienta.

A jaká pravidla hry platí pro mladé dospělé?

Plnoletí klienti už žádná taková režimová opatření nemají. Klíčových pracovníků je tam méně, přibližně jeden na sedm klientů. Klient je povinen se alespoň jednou za týden s tím svým člověkem setkat. Většinou se to děje častěji, protože se potřebují pochlubit nebo si postěžovat... Některí klienti jsou částečně zbaveni svéprávnosti, takže řeší s klíčovým pracovníkem a opatrovníkem víc záležitostí. Samozřejmě se mohou účastnit našich sociálních výcviků, ale to využívá jen málokdo. Ve většině případů jde o pracující, kteří mají problém s bydlením, ale nežádá tu máme studenty, často i vysokoškoláky.

V čem spočívá práce klíčových pracovníků pro ty plnoleté?

Největší penzum jejich práce je, shánět jim následné bydlení. Naštěstí teď máme prostřednictvím Magistrátu města Brna víc možností. Existují byty se sociální podporou, hodně klientů se nám podařilo umístit prostřednictvím Housing First projektů. V současné době jsme dostali nabídku od soukromé firmy, která vytvořila nadační fond a chce podporovat naše klienty, nabídnout jim práci, eventuálně jim zajišťovat i bydlení. Vždycky je to příjemné, když můžeme klienta posunout do vlastního bydlení, protože pronájem je drahý a není napořád.

Jak dlouho u vás může klient bydlet?

V zákoně 108/2006 Sb. o sociálních službách se píše, že bychom měli poskytovat službu

maximálně jeden rok, ale není možné člověka za rok vystrčit na chodník, to by moc sociální nebylo. Když tu máme studenta v prvním ročníku, který nemá kde bydlet, sotva se jeho situace za rok změní. U klientů, kteří na tom mentálně nejsou úplně dobře, ale jsou schopni fungovat samostatně, trošičku supluje úlohu některých zařízení, jako třeba chráněného bydlení, protože je ho velký nedostatek. Podáme tři, pět žádostí a čekáme třeba dva tři roky, než se najde místo. Asi něco porušujeme, ale rozhodně je to ve prospěch klientů.

Dejme si příklad: Máte tu klienta, kterého podpoříte, aby dokončil školu, najdete mu práci s ubytováním a zaměstnavatel ho ve zkušební lhůtě vyhodí. Může se vrátit?

Může. Také se stává, řekněme, u deseti klientů, že nejsou schopni fungovat v rámci našich pravidel. V takové situaci dostanou dištanc na půl roku, a pak se mohou vrátit. Ale chci, aby v tom byl motivační prvek, takže pokud začne chodit do školy nebo si najde práci, může se vrátit do měsíce. Vždycky jim to vysvětluji tak, že nejsme žádná levná noclehárna. Nechci, aby sem chodili klienti s tím, že si hodí nohy na stůl a nebudou nic dělat. My je chceme někam posunout. Pokud mají zájem, pomůžeme jim, pokud ne, můžou jít do té noclehárny. Když nechtějí chodit ani do školy ani do práce ... takovým lidem nechci pomáhat. To jsou vyplývané síly.

Jsou i tací fiškusové, co na to hřeší?

Jsou, ale my jsme si vytvořili vnitřní pravidla, že klient, který nechodí do školy ani nemá zaměstnání, pracuje zdarma ve prospěch zařízení. A to je filtr, který rychle ukáže, co v kom je.

Musím pochválit tu dnešní mladou generaci, protože lidi, kteří sem k nám přijdou a mají

zájem o práci, tak ji rychle najdou. Strašně málo je těch, kteří o ni zájem nemají. Za poslední dobu nepamatuju, že bychom někoho kvůli tomu vyhazovali. Jsou samozřejmě klienti, kteří jsou nezaměstnatelní, s těmi to pak musíme řešit přes podporovaná zaměstnávání a podobně.

No, měli jsme tady klienta z pěstounské rodiny... já jsem ho měl strašně rád, protože to byl takový medvídek, ale nevím, jestli ho vedli k práci. Ten byl tak líný, že jsem tehdy nazval jednotku odporu k práci 1 Fitzmüller. ☺

To zní velmi fyzikálně. ☺ Co vás osobně tady vlastně nejvíc těší?

Mám obrovskou radost, když naši klienti něčeho dosáhnou. Za moje sedmadvacetileté působení je jich nespočet, kteří v životě opravdu uspěli. Vystudovali, mají třeba vlastní firmy... To je satisfakce, kterou nemůže nic vynahradit.

Lenka Pospíšilová

Mgr. Bc. Jan Gajdziok

„Původně jsem vystudoval střední i vysokou školu technického směru, silnoproud a pak ještě elektroniku. V Karvině, odkud pocházím, jsem dělal mistra odborného výcviku, a tak mě to s mladými lidmi bavilo, že když jsem se přestěhoval do Brna, hledal jsem už cíleně práci s nimi. Nastoupil jsem do diagnostického ústavu a pak, když se v roce 1995 otevíral tento azylový dům, přišel jsem jako klíčový pracovník. Když šel tehdejší vedoucí do důchodu, absolvoval jsem výběrové řízení na toto místo. Jsem rád součástí tohoto zařízení, které je svou koncepcí jedinečné a jako jediné v rámci celé české republiky poskytuje alternativu k nařízené ústavní výchově. Klienti, kterým by v jiných krajích byla nařízena ústavní výchova, tak mohou kontinuálně pokračovat ve svých studijních oborech, a nemusí nastoupit do výchovných ústavů.“

Chytit se Bójky v moři

Dům na půl cesty Bójka je jednou ze sociálních služeb, kterou v Plzni zprostředkovává Středisko křesťanské pomoci Plzeň zřízené Evangelickou církví metodistickou v roce 2010.

Stejně jako bójka v moři usilujeme, aby i naše sociální služba Dům na půl cesty BÓJKA ukazovala možnost směru, nějaký mantinel, bod v bezpečném způsobu života.

Služba je určena pro osoby v nepříznivé sociální situaci ve věku od 18 do 26 let, které nejsou schopny řešit tuto situaci vlastními silami, nebo pro osoby přicházející ze zařízení pro péči o děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, dysfunkčních rodin nebo z ulice. Ke každému klientovi přistupujeme s respektem k jeho individualitě, přáním a možnostem.

Naším posláním je pomoci mladým lidem postavit se na vlastní nohy a napomáhat k zařazení do běžného života poskytováním nezbytné psychické podpory pro posílení soběstačnosti při řešení krizových situací a podpory při řešení krátkodobých i dlouhodobých problémů, např.: hledání zaměstnání, komunikace s exekutory, poskytováním základní finanční gramotnosti zaměřené na dluhovou problematiku, podpory pro zvýšení orientace ve vlastních právech a povinnostech v dané situaci, poskytnutím vhodné motivace k nalezení a udržení zaměstnání, zprostředkováním kontaktu se společenským prostředím a aktivní trávení volného času, poskytnutím podpory v rodinných vztazích.

Jsme pobytová sociální služba s okamžitou kapacitou osm klientů. Zájem o službu nám možní klienti (zájemci) oficiálně sdělí zasláním dotazníku a souhlasu se zpracováním osobních údajů. (<http://www.skp-plzen.cz/article/detail/podminky-prijeti-1>). Následně si pozveme zájemce na vstupní pohovor,

kde se bavíme o jeho očekávání a našich možnostech spolupráce. Hovoříme o vztazích, o zkušenostech, zjišťujeme sociální i finanční situaci, podrobně představíme naši službu včetně provozního řádu a hledáme možný směr budoucí spolupráce. Na poslední schůzce po negativním výsledku testu na návykové látky již podepisujeme smlouvu o poskytnutí sociální služby a přidružené dokumenty. Smlouva o poskytnutí sociální služby se uzavírá na rok s možností prodloužení. Průměrná doba pobytu je od počátku vzniku služby 119 dní.

Klienti pobývají na jednodůlkových pokojích, kde mají k dispozici základní vybavení včetně lednice, společnou kuchyni opět vybavenou, sociální zázemí a společenskou místnost. Pracovníci jsou k dispozici každý den včetně svátků a víkendů. Každý klient dostane klíče a není třeba, aby nám oznamoval, kam odchází a kdy se vrací. Pouze nepřítomnost delší dvou dní žádáme oznamovat.

Naše klientela je velmi rozmanitá. Ve službě se setkávají klienti, kteří prošli výchovným ústavem i pěstounskou péčí, dětským domovem, rodinou aj. Většina klientů usiluje o nalezení zaměstnání, o vlastní bydlení. Pracovníci každého doprovázejí a směřují jej k úspěšnému cíli při zdolávání dalších překážek, které s naplněním cílů souvisejí. Jedná se o dílčí cíle jako je sestavení životopisu, úspěšný pohovor, založení bankovního účtu, jednání s institucemi, orientace v prostředí, zajištění si potravin... Některým našim klientům se podaří naplnit cíl velmi rychle a nevyužijí ani možnosti ročního pobytu u nás, jiní službu předčasně opouštějí a případně ji vyhledají a využijí opakovaně.

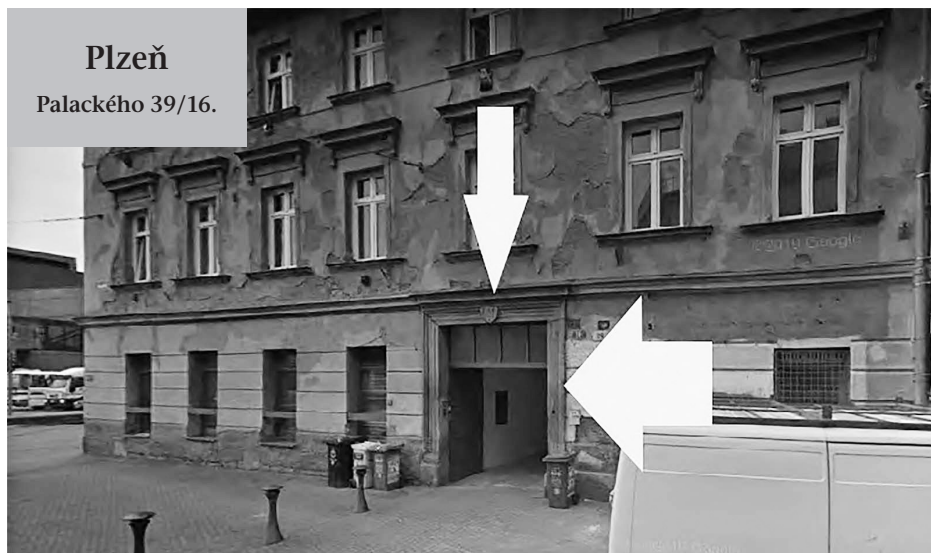
Služba není určena pro osoby, které jsou uživateli návykových a omamných látek a jsou závislé na alkoholu, pro osoby s duševní poruchou, poruchou chování a které

svým chováním mohu ohrozit sebe nebo/či druhé a pro osoby se zdravotním znevýhodněním, které vyžadují bezbariérový přístup, nepřetržitou asistenční péči, anebo které svým typem znevýhodnění nemají možnost běžně využívat naše poskytované služby (tzn. mimo jiné podpora dosažení samostatnosti, začleňování do pracovního procesu,

získávání vlastního samostatného bydlení, volnočasové aktivity apod.)

Každý, koho by zajímalo více, je vítán a rád jej provedeme, popřípadě odpovíme na další otázky. K dispozici jsme po předchozí telefonní domluvě na čísle 777 570 665 v Plzni na adrese Palackého 39/16.

Bc. Anita Trmalová

Kotva, která vás podrží

Mladí lidé od 18 do 26 let, kteří odcházejí např. z pěstounské péče, dětského domova nebo nefunkční biologické rodiny, se mohou obrátit na Dům na půl cesty SOS Kotva. Jedná se o rodinný dům se zahradou, kde klienti najdou zázemí k tomu, aby se naučili do dospělého života potřebné dovednosti. Je jim zde poskytována také psychická podpora a sociální poradenství.

Zájemce o službu musí poslat či donést vyplněnou žádost, kterou najde na webu www.sos-vesnický.cz/co-delame/detail/dum-na-pul-cesty/ a nechat si vystavit potvrzení od lékaře (v tom samém souboru). Poté následuje schůzka s vedoucí domu, během které se domluví, jestli a kdy může být zájemce přijat na zkušební pobyt. Ten trvá zpravidla dva týdny a je zdarma.

Zájemce si během něj ověří, zda chce v domě na půl cesty bydlet a vedoucí zjistí, jestli dotyčný zvládne plnit pravidla, která jsou ve službě stanovena. Na webu si je můžete přečíst ve Vnitřním řádu. I když se potom se zájemcem uzavírá smlouva o bydlení v DPC na rok, můžou zde být klienti v případě potřeby až tři roky. Protože je podmínkou, aby klienti studovali nebo pracovali, nemá-li zájemce ještě zaměstnání, uzavírá se s ním smlouva nejprve na dva měsíce. Minimálně po půl roce pobytu si může klient požádat o bydlení v samostatném tréninkovém bytě.

V domě na půl cesty jsou dva jednolůžkové a dva trojlůžkové pokoje. Dále obývací pokoj s počítačem, televizí, knihovnou a pomůckami ke cvičení, dvě koupelny s WC, jídelní kout a vybavená kuchyň. Konzultace s pracovníky probíhají v kanceláři, během zkušebního pobytu třikrát týdně, první měsíc po uzavření smlouvy jednou týdně a poté minimálně jednou za čtrnáct dní. Je potřebné se s pracovníky scházet, protože se jedná o sociální službu, kde klient pracuje na svých stanovených cílech. S každým je sestaven individuální plán, v němž je vy-

psané to, čeho chce klient během pobytu v DPC dosáhnout. Může se jednat o sehnání zaměstnání, dosažení maturity, získání výživného od rodičů, naučení se vařit, nalezení psychoterapeuta nebo např. o to, aby se klient naučil navazovat a udržovat vztahy s lidmi. Cíle si volí on sám. Pracovníci poskytují i doprovody, např. na úřady, nebo mohou klientům asistovat při nakupování, vaření a dalších činnostech. Součástí pobytu v domě na půl cesty je i péče o zahradu a květiny v domě. Pěstují a zpracovávají se bylinky, ovoce zelenina a květiny. Kromě zahradní terapie nabízejí pracovníci klientům i jiné individuální a skupinové aktivity, ať už volnočasové nebo terapeutické. Např. hraní deskových her, vyrábění dekorací, cvičení, relaxace, pečení, workshopy s odborníky na nějaké téma, grilování, výlety atd.

Pokud by vás zajímaly další informace o Domě na půl cesty SOS Kotva, neváhejte se obrátit na telefonní číslo 724 316 605 nebo na e-mail karolina.jelinkova@sos-vesnický.cz.

Karolína Jelínková

Symbios – sdílené bydlení

Už dva roky funguje v Brně sdílné bydlení mladých dospělých lidí opouštějících dětské domovy či náhradní formy rodinné péče se studenty vysokých škol. Projekt, který nejen vede mladé dospělé z institucionální péče k samostatnosti, ale zároveň vytváří rozvojové prostředí pro obě cílové skupiny, letos získal také prestižní ocenění pro sociální inovace Sozial Marie.

Jeden bytový dům v centru Brna, osm bytů a šestnáct mladých lidí. Tak to vypadá v praxi. Bytové jednotky o velikosti 2+1 sdílí vždy jeden mladý dospělý a jeden univerzitní student. Každý má své soukromí a svůj

vlastní pokoj, ale zároveň se v domě vytváří komunita mladých lidí, kteří se mohou denně setkávat, řešit důležitá témata i běžné denní záležitosti, inspirovat se, učit se od sebe navzájem, navazovat vztahy. A právě vztah je to, na čem celý projekt stojí. Stabilita, vztahy a čas.

Z mnoha výzkumů vyplývá, jak je důležité bydlení zejména pro skupiny lidí ohrožené sociálním vyloučením. Stablní bydlení je základ, na kterém se dá mnohé stavět. U nás jsou byty pronajímány díky spolupráci s městskou částí Brno-střed za cenu sociálních bytů a při pravidelném placení nájmu

má každý účastník projektu garanci bydlení až na čtyři roky. Nájem se platí – to je jedno ze základních pravidel projektu. Naším cílem je pomoci cílové skupině nejen bydlení získat, ale především si ho udržet.

Ale není to jen o bydlení. Na to, aby se člověk mohl dál rozvíjet, nebo možná dokonce léčit svá dřívější zranění, potřebuje zažívat bezpečné vztahy. V projektu je v podstatě nabídnut dvojí typ vztahu. Přirozeně vznikají různé vazby mezi mladými lidmi, ale zároveň hrají stěžejní vztahovou roli také dvě mentorky. Ty mají za úkol nejen pracovat individuálně s každým účastníkem projektu na jeho vlastních rozvojových tématech, ale zároveň jsou důležitým podpůrným prvkem při řešení případných konfliktů v domě. Přirozeně tak dochází k přenosu kompetencí na peer i mentorské úrovni.

Kromě individuální práce se celá komunita setkává jednou měsíčně také s mentorkami a celým realizačním týmem na tzv. komunitních setkáních. Zde je prostor pro řešení nejrozličnějších témat, od provozních – úklid, vyvážení popelnic, po osobní či vztahová. V rámci těchto komunit si navíc mladí lidé vytváří vlastní pravidla fungování v domě. Cílem je tak nejen se hromadně potkávat, blíže se poznávat, učit se mluvit ve větší skupině lidí, nebát se projevit svůj názor a své potřeby, ale zároveň přebírat postupně odpovědnost za prostor, ve kterém žijí.

A to vše jsou dlouhé procesy, dlouhá cesta zrání. Výhodou projektu je pak především to, že k tomu všemu je poskytnut dostatečně dlouhý čas. Ten, kdo vstoupí do projektu, může bydlení a dalších možností projektu využívat po dobu až čtyř let. Zde má každý mladý člověk prostor hledat a nacházet, chybovat a padat, ale zároveň se učit ze svých chyb. Což postupně vede nejen k přebírání kompetencí, budování samostatnosti, ale především přebírání odpovědnosti za svůj život.

Jak se do projektu dostat? Projekt je otevřen všem mladým dospělým, kteří opouští dětský domov nebo náhradní formy rodinné péče, stačí mít v době nástupu do projektu věk maximálně 25 let. To stejné platí i pro vysokoškolské studenty – podmínkou je být studentem vysoké školy a mít max 25 let v době nástupu. Ostatní věci probereme už na osobním pohovoru. Volná místa jsou vždy zveřejňována na webových stránkách www.symbiosbrno.cz.

A kdo za tím vším stojí? Inspirací byl projekt VinziRast ve Vídni, kde spolu bydlí lidé usilující o návrat z bezdomovectví a vysokoškolští studenti. Náš koncept byl upraven a opřen především o sílu peer kontaktu a možnosti zvyšování sociálního kapitálu. Projekt vznikl na půdě Fakulty Sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, funguje dnes však zcela samostatně pod neziskovou organizací Ekoinkubátor. Důležitým partnerem je především městská část Brno – střed, která poskytuje budovu a byty, kde je projekt realizován. V současné době je projekt financován z programu Active Citizens Fund, který je financován fondy EHP a Norka.

Projekt je nyní ve své pilotní fázi – první dva roky fungování byly především o hledání a nastavování všech procesů a aktivit, průběžně vzniká metodika práce s cílovými skupinami a metodika fungování celého projektu Symbios. Nyní projekt přirozeně přechází do fáze, kde bude kladen důraz na vytvoření udržitelného financování, aby mohl být Symbios po čtyřech letech pilotního fungování plně připraven k šíření do dalších univerzitních měst.

Inovace jsou o odvaze, vizi a ochotě hledat správné cesty. My si myslíme, že jsme jednu takovou našli a děkujeme všem, kteří se na tuto cestu chtějí vydávat s námi. Tady se děje dlouhodobá změna, která může mít dopad na celou společnost.

Markéta Mikuličáková

Rozhled pro děti z pěstounské péče

Nezisková organizace Nadání a dovednosti už více než devět let pomáhá studentům z dětských domovů a pěstounských rodin s osobním a kariérním rozvojem. Kariérní projekt ROZHLED jim umožní zjistit, jaké jsou jejich silné stránky a jak je mohou využívat. Na jejich základě si tak snáze vyberou zaměstnání, které pro ně bude vhodné a bude je bavit.

Projekt ROZHLED probíhá dvakrát ročně po dobu čtyř měsíců. Dvacítka vybraných studentů se vždy jednou za měsíc potká na víkend v Praze, kde je pro ně připravena spousta workshopů. Jedinou podmínkou pro absolvování je věk mezi šestnácti a dvaceti lety.

Začíná se testem silných stránek (testy Salomondo) a následuje individuální kariérní poradenství, kdy se student setká buď osobně nebo online s kariérním radcem a společně probírají výsledky testů na silné stránky a jejich dalších využití.

Následují workshopy na vybraná témata:

- Kritické myšlení
- Konec prokrastinace
- Finanční gramotnost
- Cyber Security
- Google nástroje
- Práce s grafikou v jednoduchém programu CANVA

- Sebe prezentace
- Efektivní práce s Microsoft Office
- Tvorba webu/blogu
- Social marketing a on-line marketing
- Jak na LinkedIn a práci s ním

Studenti si vytvoří perfektní životopis, naučí se psát motivační dopis, vyzkouší si pohovor na nečisto. Učí se pracovat ve skupinách pomocí metody Design Thinking, kterou do našich životů přináší Google. Každého

studenta také čekají tři exkurze do různých společností, které s ním vybereme na základě jeho přání a výstupů v projektu a kde mimo jiné získají cenné kontakty.

ROZHLED je pro děti šancí na život ve vlastní režii. Přinese jim osobní a kariérní rozvoj, tím i větší sebevědomí a díky získaným zkušenostem vyšší šanci uplatnit se v oboru, který si sami zodpovědně vyberou.

Více na: www.nadaniadovednosti.cz

Jak se Adam chtěl stát bezdomovcem

Přijatý syn Adam po příchodu do naší rodiny s oblibou zpíval naši národní hymnu Kde domov můj. To z radosti, že už není bezdomovcem, dítětem bez vlastního domova. Byla jsem ráda, když každé z přijatých dětí svoje místo v naší rodině našlo. Ale přece jen jak vyrůstaly, občas jim připadala naše rodina těsná. Tak o tom vypráví můj příběh, jak se Adam chtěl stát bezdomovcem.

Nástupem jeho puberty se přece jen leccos v našem vztahu změnilo. Doposud byl zvyklý, že mu učení v praktické škole tak nějak šlo a já jsem na něj nekladla moc vysoké nároky. Ale teď jsem chtěla, aby přece jen víc přidal v učení, aby pak zvládl nějaké učiliště. Sám se moc učit nedokázal, spíš jen s mojí pomocí a pod mým vedením. Ale v tomto věku se mu už nechtělo. Tak jsme se mu snažili vysvětlit, že je pro něj dobré, aby se něčím vyučil. Ale on že se učit nechce.

Tak se ho ptáme: „A čím se tedy v budoucnu chceš stát?“

„Ničím nebudu, stanu se bezdomovcem a budu bydlet třeba pod mostem.“

Tato slova pronesl velice vážně a já jsem viděla, že v tuhle chvíli jeho rozhodnutí nezměním. Ale už se mi hlavou honily představy o některých dětech v pěstounské péči, které v období dospívání opustily svoji náhradní rodinu. Kdyby s tímto návrhem přišel starší Radek, tolik bych se nebála, že by se ve světě ztratil. Ale Adam? Vždyť on si v tuto chvíli ani nedokáže představit, jaké by to tam pro něj bylo bez zázemí, které má u nás.

Tak jsme se rozhodli, že mu umožníme vyzkoušet si, jaké to je být bezdomovcem.

Máme větší zahradu u lesa a kdysi tam manžel společně s kluky postavili posed, jaký mívají myslivci v lese. Už dřív tam v létě o prázdninách v noci spali. Ale dnes bylo právě prvního dubna. No, měl štěstí, že to byla první noc bez mrazíků.

Nabídl jsem mu, že si může z domu vzít všechno, co potřebuje, a ať se tam tedy přestěhuje. „Můžu si s sebou vzít svíčku na svícení?“ pokoušel se usmlouvat.

„To nejde, mohl bys tam něco zapálit, vždyť celý posed je ze dřeva a hned vedle je už les,“ snažila jsem se mu to rozmluvit.

Hned měl jiné řešení: „Tak já si posvítím svým mobilem.“

„A jak to uděláš, Adame, až budeš jednou skutečně spát pod mostem jako bezdomovec? Tam si nebudeš mít jak dobít baterku v mobilu.“

Strávil tam první noc. Ráno se ho před odchodem do školy ptám: „Tak jak ses vyspal?“

„Přece jen mě tlačila tvrdá prkenná podlaha,“ postěžoval si.

Já na to povídám: „To pod mostem jako bezdomovec budeš mít pod sebou jen studený beton nebo kameny.“

„A rušil mě náš potůček na zahradě,“ pokračoval. Je to opravdu jen malý potůček, který přes léto vysychá, žádná bystřina.

Tak na to jsem měla hned odpověď: „Pod mostem ti bude hučet řeka.“

„Potom mě vzbudilo auto, které jelo k sousedům.“ Protože bydlíme skoro na konci slepé

ulice, kde není žádný pouliční ruch, tak já na to: „To až jednou budou nad tebou po mostě přejíždět neustále nějaká auta, tak to se teprve nevyspíš.“

Pak odešel do školy zahřátý teplým čajem.

Když se odpoledne vrátil ze školy, pořád jsem čekala, kdy s radostí zavře dveře od našeho domova a vydá se do svého nového bydliště. Svůj odchod protahoval až do večera.

„Tak kdypak se vypravíš na posed?“ sama jsem začala otázkou.

„Nemohl bych se před tím ještě podívat večer na seriál v televizi, abych věděl, jak to pokračuje dál?“ zkoušel Adam.

„Ale, Adame, pod mostem také nebudeš mít televizi,“ odpověděla jsem.

„A nemohly by se na ten seriál tentokrát dívat holky, a pak by mi ten díl odvyprávěly?“ S jeho návrhem jsem nemohla souhlasit. Holky tento seriál ještě nesledovaly, protože nebyl vhodný pro tak malé děti.

No a my jsme tu noc přece jen sledovali teplo-měr, jestli venkovní teplota neklesá pod bod mrazu. Vydržel tam celou noc, i když dveře od domu zůstaly celou noc odemčené.

Ale nepohodlí a zima nebyly tou pravou příčinou, proč se mu tam nelíbilo.

„Je tam nuda,“ začal si stěžovat, když jsem ho další den posílala do jeho nového bydliště.

„Ale, Adame, teď jsi na tom mnohem líp, než jak to s tebou bude, až se tím bezdomovcem staneš. Teď na posedu přece trávíš jen noc a během dne jsi ve škole se spolužáky a doma se sourozenci. Zase tak velkou nudu neprožíváš. Ale varuju tě, že až jednou budeš tím opravdovým smradlavým bezdomovcem,

tak s tebou asi těžko někdo promluví a bude chtít kamarádít.“

A tak když to někdy u nás doma vypadalo, že se mu některé situace a naše požadavky nelíbily, poměrně za krátkou dobu jsme k sobě opět našli cestu.

Když jsem Adama poslala spát ven, tak jsem si od toho vůbec neslibovala, že by se najednou začal víc učit a vzal si moje slova k srdci, a to napořád. Tady šlo o jeho slova, že „jako bezdomovec nebude muset nic dělat, o nic se starat a nic řešit“. Tento typ dítěte si velice obtížně dokáže představit důsledky svých činů a slov. Nepomáhá vysvětlování. Tyto děti mnohem hůř chápou. Spíš si všechno potřebují omakat a prožít.

Vzpomínám si na scénu ze Svěrákova filmu Obecná škola, kdy ředitel školy upozorňuje žáky školním rozhlasem, aby v mrazu neolizovali železné zábradlí před školou. Kdo tento film viděl, ví, jak to dopadlo. Adam by asi s ostatními také skončil s jazykem na zábradlí.

V praktické škole začal mít Adam během dospívání konflikty s některými učiteli. A tak si za to zasloužil školní důtku. Když jsme s ním doma tuto situaci probírali, manžel se snažil mu vysvětlit: „Adame, k učitelům se nemůžeš chovat podobně jako ke kamarádům. Musíš se naučit ovládat. Takový učitel, to je jako veřejná osoba, a pokud by ses k takovým osobám nevhodně choval, mohl bys za to dostat pokutu nebo jít do vězení.“

A výsledek našeho vysvětlování a snažení? Další den mi Adam vítězoslavně předává blokovou pokutu od městské policie. Tak si to vyzkoušel, opravdu mu tu pokutu dali. Prostě začal před policajty nevhodně nadávat... Já

jsem pokutu zaplatila a Adam si tu zaplacenou částku doma poctivě odpracoval. Také další zkušenost do života.

Děti jako Adam si totiž nejsou vědomy důsledků svých činů. Vidí jen okamžitý výsledek a vůbec nedomýšlejí, co všechno svým ukvapeným činem mohou rozpoutat. Některá omezení chápou jako zradu a mají potřebu na sebe strhávat pozornost tím, že k tomu použijí jakékoli prostředky.

S Adamem o jeho možné budoucnosti mluvíme už teď, protože je pořád ještě ve věku, kdy je ochoten nám naslouchat a brát naše názory vážně. A nikde nemáme zaručeno, že u dítěte s takovou poruchou tomu tak bude i dál. Například jedním z poznávacích znaků nástupu jeho puberty byl fakt, že názory jeho kamarádů a spolužáků se staly pro něj mnohem důležitější, než co se říká doma. Je snadno ovlivnitelný, víc, než je u jeho vrstevníků běžné. To je sice dobré pro naši rodičovskou výchovu, ale zas o to těžší, jak obstát mezi houfem pubertáků. Většina jeho spolužáků pochází z dost nedobrého sociálního zázemí. I tam hledá vzory. Bezdomovce bych tedy domů nepozvala. Adam by mu rád uvěřil jeho pohádky o bezstarostném životě.

Adam je i přes svoje postižení téměř samostatný. Takové dítě ani do ústavu nepatří. Ale zatím sám žít také nedokáže. Práci vykoná, ale jen pod dohledem další osoby, a to jen takovou, kde se jedná pouze o různé pomocné práce. Byl by schopen pracovat celý měsíc jen za pár korun. Nezná pořádně hodnotu peněz, věcí ani své práce. Svoji výplatu by byl schopný hned první den rozdat přátelům. Neumí plánovat. A to ještě pořád

myslím na ty vychytralce, kterým by naletěl a uzavřel s nimi nevýhodnou půjčku. Vždyť i člověk s normální inteligencí s tím má občas potíže.

A právě kvůli tomuto riziku u Adama jsme na návrh naší psychologky požádali soud o jeho omezení právní způsobilosti v majetkových a finančních věcech.

I když jsme se snažili Adamovi vysvětlit, že je to i v jeho zájmu, že je to jakási ochrana pro něho a on nám to odsouhlasil, tak právě kvůli tomuto kroku se u nás opět zvyšovalo napětí a Adam nám to po svém svérázném způsobu dokázal pěkně vyčítat, že ho omezujeme a on vlastně nemůže nic. To byla jeho písnička: „To bylo vaše rozhodnutí, to vy jste udělali...“ On chudák už nemůže nic.

Adam nepotřebuje žít zavřený v ústavu. Ale potřebuje chráněné bydlení a pracoviště, kde by mu někdo zodpovědný pomáhal, jak se orientovat v určitých životních situacích. Bohužel náš dosavadní sociální systém spíš doposud myslí na ty těžší případy postižení, a pak takoví lidé, jako je Adam, končí někde na ulici. Myslím na děti, které odcházejí v dospělosti z dětských domovů. Jenže u těchto dětí v jejich osmnácti letech nemůžeme mluvit o psychické a sociální dospělosti.

Adama zatím nikam nevyháníme. A pokud se pro něj najde vhodné bydlení, má se pořád kam vracet, na rozdíl od dětí z dětských domovů. Ale jestli to někdy zvládne úplně bez cizí pomoci, to ví jen Bůh. A nám nezbyvá nic jiného než mu věřit. Jinak bych to asi neunesla. Ten strach, ta nejistota, co z něj jednou bude. A on to z nás cítil. A to také škodilo našemu vzájemnému vztahu.

pěstounka M.

Zásluha mých pěstounských rodičů

Máme tu nejkrásnější období v roce, a to je adventní čas. Všichni z nás si už určitě říkáme, co budeme péct, co budeme dřív uklízet a jak si vlastně udělat doma ty nejkrásnější svátky v roce.

Před časem se mi ozvali z redakce s tím, jestli bych nemohla napsat pár řádků o tom, jak jsem vyrůstala v pěstounské rodině, co mi to dalo a jak jsem se vlastně prosadila v osobním životě. Nikdy se takový článek nepsala, vlastně vůbec žádný článek, tak jsem to vzala jako výzvu.

Jmenuji se Katka, je mi třicet dva let a vyrůstala jsem ve velké pěstounské rodině u Hlaváčů, kousek od Mikulova. Bylo mi dva a půl roku když si mě vzali. Jako malá si toho moc nepamatuji, ale člověk je rád, že rodinu má. ☺ Bylo nás tedy hodně a někdy jsem to brala asi i sobecky, že nás je tolik, protože v tak velkých rodinách, ať už chceme či ne, tak prostě nějaká ta rivalita tam byla a je. Rodiče nás vedli k víře, pracovitosti, což mně se i teď hodí. ☺ Když máme ten čas vánoční, vždycky si vzpomenu, jak to probíhalo u nás: peklo se cukroví, dodržovala každá adventní neděle, prováděl se velký úklid, psali jsme dopisy Ježíškovi a my děti jsme se moc těšily na ten velký Štědrý den.

Ráno se vstalo, tatínek nachystal stromeček, zabil kapra. Půlka z nás zdobila stromeček, další dělali bramborový salát, obalovali kapra. U toho jsme odbíhali podívat se na pohádky. Večer byla společná večeře s modlitbou, pouštění prskavek a čekání na toho Ježíška. Já se třeba těšila ještě pubertálním věku a moje děti mají to samé, asi po mě. ☺

Následovalo zpívání koled u stromečku, rozbalování dárků a my starší pak chodili na půlnoční mši, kde jsem třeba i já hrála na flétnu a později každou neděli při mši na varhany. Joo to byly časy. V pěstounské rodině mi bylo dopřáno chodit do ZUŠ do Mikulova a moc mě to nadchlo. Příčná flétna, zobcová flétna, pěvecký sbor, dechovka, školní kapela. Tam jsem byla pak už jak doma.

Jak už to tak bývá, ve věku šestnácti sedmnácti let každá holka pomýšlí na nějakého toho kluka a já nebyla výjimkou. Bylo mi sedmnáct, když rodiče domů pořídili internet, a mě nenapadlo nic jiného, než si udělat účet na seznamce a kouknout po klukách. Já teda byla vybíravá. ☺ Jeden mě tam nadchl tím, jak byl cílevědomý, a tak jsme si psali a po čase spolu začali chodit. Mně bylo sedmnáct, jemu dvaadvacet a studoval vysokou školu.

V roce 2008 jsem v osmnácti otěhotněla. Ještě jsem stihla dokončit školu (učiliště v Mikulově), v létě jsme se vzali, odstěhovali se kvůli práci do Žďáru a ten samý rok na Mikuláše se nám narodila první dcera Kačka. No a v roce 2011 se nám v létě narodil syn Vojtík.

Čas plynul jak voda a nadešel ten čas, kdy už jsem být doma nemohla, a tak jsem zvažovala, co dál. Začala jsem pracovat u České pojišťovny a vypracovala se až na pozici specialista životního pojištění. Děti povyrostly, měli jsme za sebou další stěhování kvůli manželovu povýšení v práci, a tak jsme si říkali, že by bylo krásné mít ještě jedno miminko. Čas utíkal a miminko nikde, tak jsem změnila práci. Uchytila jsem se jako recepční v Robinson parku v Jihlavě. Ačkoliv mám jen střední odborné učiliště, tak práci jsem si vždy našla

dobrou a chtělo to jen se vypracovat. Uběhl měsíc a najednou tu byl obrovský zázrak! A tak se nám 30. dubna 2021 narodila další dcera Editka.

V životě mám všechno, co jsem vždy chtěla: velkou rodinu, milující rodiče, úžasného manžela, se kterým jsme oslavili už třinácté výročí svatby, tři skvělé děti a úžasnou práci, kterou pořád miluji. Už teď mě potřebují v pojišťovně, tak po rodičovské se mám i kam vracet.

A je to obrovská zásluha mých rodičů. Oni mi ukázali, že v životě nebudu mít nic zadarmo a že všechno si člověk musí vydřít a zasloužit. Ačkoliv bydlíme sto padesát kilometrů od sebe, snažím se tam co nejčastěji s dětmi jezdit.

Vídáme se i s mojí biologickou mámou. Ano, každý v životě udělá pár kopanců, i takové, kterých pak lituje a říká si: „Sakra, teď jsem to podělala a nejde to vzít zpátky.“ Já jí už dávno odpustila. Také si život dala do pořádku, má manžela a už jen kvůli našim dětem se navštěvujeme. Jsou to přeci i její vnoučata a naše děti už také pochopily, proč mají tři babičky a všechny je mají stejně rády.

Přeji vám ty nejkrásnější svátky plné pohody, lásky, štěstí a jestli se vám něco v roce 2021 nepovedlo nebo nedařilo, tak to určitě v roce 2022 bude úplně jinak. ☺ Tohle si říkám každý rok. ☺

Mějte se krásně

Katka F. s rodinou

Hledáme vás, mámo, táto

Údaje o dětech, které hledají pěstouny, získáváme od jednotlivých krajských úřadů. Zájemci, zařazení do evidence žadatelů stát se osvojiteli či pěstouny, mohou nadále kontaktovat PhDr. Alenu Michalovou, michalova@pestouni.cz, tel.: 731 507 401. Těšíme se na spolupráci a nepřestáváme věřit, že společně najdeme každému dítěti milující a pečující rodinu.

Sourozenci **Jan, 11 r., Barborka, 8 r., a Roman, 17 r.**, jsou od konce roku 2018 umístěni v DD. Důvodem umístění bylo zanedbávání péče o děti a minimální snaha rodičů o nápravu poměrů. Rodina s dětmi žila v nevyhovujících podmínkách, opakovaně střídala ubytovny. Nad výchovou byl nejprve stanoven soudní dohled, který však neplnil účel, proto byla následně nařízena ústavní výchova. Rodiče o děti projevují nepravdivý zájem, jsou s nimi v telefonickém kontaktu, stejně jako babička ze strany matky. O umístění do pěstounské péče by se jednalo u dvou mladších dětí, **Jeníka a Barborky**. U chlapce je opožděný psychomotorický vývoj, je v péči očního lékaře, neurologa, logopeda a psychologa. Barborka se vyvíjí nerovnoměrně.

Sourozenci **Emílie, nar. 6/2018, a Kryštof, nar. 6/2020**, jsou od 4/2021 umístěni v pěstounské péči na přechodnou dobu, a to pro podezření na zanedbání péče o holčičku. S matkou byly řešeny možnosti úpravy podmínek. Otec matku slovně i fyzicky napadal, zejména pod vlivem alkoholu, incidenty řešila PČR, matka se k otci přesto opakovaně navrácí. Matka s dětmi udržuje pravidelný styk formou asistovaných kontaktů, otec o děti neprojevuje zájem. O kontakt s dětmi projevila zájem i mateřská babička, která pečuje o staršího bratra dětí. Emílie je tělesně v pořádku, zdravá, opožděje se v řeči. Podle psycholo-

gického vyšetření je možno předpokládat, že v podnětném prostředí se její úroveň psychických funkcí bude přibližovat průměru. Emílka je velmi zvědavá, rychle se učí a má živý temperament. V pěstounské rodině udělala obrovský pokrok ve všech oblastech; mluví už v jednoduchých větách, řekne si, co chce, vše si rychle pamatuje, umí básničky a říkanky, sama se obleče a nají, není agresivní. Rovněž u Kryšťka byl vysloven předpoklad, že jeho vývoj bude pokračovat příznivě a dosáhne zhruba průměrné úrovně. Kryštof má rád světelné a zvukové hračky, reaguje dobře na sociální podněty. Jde o klidné, emočně stabilní, usměvavé dítě.

Hledáme pěstounskou rodinu pro chlapce **Vladislava, nar. 12/2019**. Vladiček je od 5/2021 u pěstounů na přechodnou dobu, kde v jejich péči přímo „rozkvetl“. Rozmluvil se, je zdravý, jeho psychomotorický vývoj odpovídá věku. Je to pohledný, modrooký a blondatý chlapec. Podle pěstounky Vladiček miluje nejvíce venkovní aktivity, na hřišti nejraději pobíhá mezi pískovištěm, kolotočem a skluzavkou, nikde ale nevydrží dlouho. Rád si hraje s jinými dětmi, s modely zvířátek, napodobuje jejich zvuky. Nebojí se ani živých zvířat. Hezky jí, rád se koupe. Chlapečkova matka je ve VTOS, s délkou trestu do 1/2026. Otec není uveden v RL dítěte. Vladiček má dvě polorodé sestry, které vyrůstají u prarodičů ze strany otce a jsou velmi šikovné, kontakt s matkou neprobíhá. Matka je s pěstouny chlapečka v písemném kontaktu.

Otec sourozenců **Helenky, skoro devítileté, Markětky, skoro šestileté a Jiříka, necelých pět let**, je ve VTOS, píše dětem dopisy, ale před výkonem trestu nejevil o ně žádný zájem. Matka se o děti nezajímá, pobývala kdysi ve stejném DD, jako jsou nyní její děti.

Na dětech nijak není znát jejich poloromský původ, jsou velmi pohledné, dívky jsou světlavé, chlapec má hnědé vlasy. Sourozenci se mají rádi, těší se na sebe, až přijdou ze školy a školky, tráví spolu většinu času. Helenka chodí do 2. třídy, má podpurná opatření ve druhém stupni. První třídu zvládla celkem dobře. Respektuje autoritu, je ráda ve společnosti starších dětí a dospělých, ráda pomáhá s domácími pracemi. Občas je ráda středem pozornosti, v kolektivu je současně i tvrdohlavá. Je zdravá, nosí jen brýle. Markétka je předškoláčka, chodí do školky. Školka ji hodnotí jako klidnou, bystrou, aktivní, pouze když se jí do něčeho nechce, je velmi pomalá. Je zdravá, v domově hrává a spokojená. U běžných činností je občas roztržitá. Jiřík se ve školce hůře přizpůsoboval, projevoval se jako nevladatelný, byl proto přefazován do jiné MŠ, do logopedické třídy, s nárokem na asistenta. Vývoj podle psychologa postupuje pozitivním směrem, chlapec je spolupracující, se zájmem o podněty. Mentálně je v širší normě, opožděný v oblasti řeči. Vyhovuje mu řád a pravidla, potřebuje důsledné vedení. Je vděčný za pozornost dospělého a individuální kontakt. Pro děti hledáme umístění v pěstounské rodině.

Dívka **Zina, nar. 1/2010**, je od července 2021 v péči pěstounů na přechodnou dobu. Do té doby žila v azylovém domě s matkou, která trpí duševní poruchou následkem závažného neurologického onemocnění. Návrat k matce není reálný, dívka si to ani nepřeje, odmítá i kontakty s matkou. Telefonuje si s babičkou a zletilým bratrem, ale vztahy jsou spíše chladné. Otce nezná. Z těchto důvodů by mohla být umístěna v pěstounské rodině kdekoli v ČR. Zina navštěvuje 6. třídu, nároky školy zvládá. Má kamarádky, je to ale spíše uzavřená dívka, málo komunikuje, kontroluje své emoce. Je ráda sama, na počítači či telefonu. Pěstouny respektuje, je v rodině spokojená. Začala spo-

lupracovat s terapeutkou. Tělesně je zdravá, řeší se nadváha a rovnátka.

Tomík, nar. 7/2018, je klouček s jemným výrazem ve tváři, která zasluhuje jen a jen pohlázení. Je umístěn v dětském centru, protože se o něho rodiče občas zajímají. Od narození ho trápí cystická fibróza, takže podstupuje denně inhalaci a musí dodržovat stravu obohacenou o smetanu a máslo. Tomík je krásný kluk, který se snaží všechny potěšit. Všichni by mu přáli fajn pěstouny, kteří by neměli strach z jeho diagnózy a pomohli by mu na cestě životem.

Hledáme pěstouny pro sourozence **Regínu, nar. 9/2008, Mirka, nar. 5/2013, a Marušku, nar. 8/2015**. Děti byly předány původně svými rodiči do péče ZDVOP, ale rodiče si nedokázali stabilizovat své poměry, takže dětem byla se souhlasem rodičů nařízena ÚP. Sourozenci se v DD dobře adaptovali, nestýská se jim po rodičích, osamostatnili se, i Regínka, která přebírala za své sourozence zodpovědnost. U Marušky je nutné pracovat na předškolní přípravě, která byla zanedbána. Rodiče jsou s dětmi v telefonickém kontaktu, matka má zájem o návštěvy. Pěstounská rodina by měla žít v Praze nebo v sousedních krajích.

Matka malého **Daniela, nar. 7/2018**, užívala v těhotenství alkohol, chlapec se narodil s mentálním postižením a má více zdravotních znevýhodnění. Je umístěn v ústavním zařízení, rád bychom pro něj našli dlouhodobé pěstouny.

Bráškové **Petr, nar. 10/2012, a Pavel, nar. 1/2015**, jsou pohlední kluci většinového etnika. Byli umístěni v příbuzenské pěstounské péči, která selhala, nyní jsou v dětském domově. Chlapci jsou bez zdravotních kom-

plikací, potřebují lásku a pevné mantinely. Hledáme pro ně tolerantní pěstounskou rodinu.

Sourozenci většinového etnika **Denisa, nar. 7/2013**, dvojčátka **Sára a Hata, nar. 3/2014**, a **Marcel, nar. 9/2017**, jsou umístěni v zařízení, protože rodiče nezvládali péči o ně, děti byly velmi zanedbané. Matka je jednoduchá osobnost. Děti jsou citově deprivované, ale přátelské, mají mezi sebou hezký vztah. Rozumově jsou opožděné. Hledáme pro ně tolerantní pěstouny, kteří budou připraveni spolupracovat s odborníky.

Erik, nar. 9/2018, je líbivý chlapec, milující sociální kontakt. Je umístěn v zařízení, protože jeho rodiče se o něj nedokáží postarat. Jeho zdravotní stav i mentální vývoj byl složitější, ale postupuje dobře. Pro Erika hledáme tolerantní dlouhodobé pěstouny.

Štěpánka, nar. 5/2019, je od svých třech měsíců umístěna v zařízení. Její matka nemá u sebe žádné ze svých dětí, je z důvodu mentálního deficitu omezená ve svéprávnosti, otec není schopen péči zajistit. Holčička je většinového etnika, velmi pohledná. Hledáme pro ni umístění v pěstounské rodině.

Martin, nar. 8/2013, je chlapec menšinového etnika, šikovný, líbivého vzhledu. V příbuzenské pěstounské rodině byl jen krátce a nebylo mu tam dobře, nyní je umístěn v dětském domově. Pro Martínka hledáme tolerantní dlouhodobé pěstouny, může jít i do osvojení.

Sourozenci **Bohdan, nar. 5/2017**, a **Iva, nar. 4/2018**, jsou pohledné a šikovné děti menšinového etnika, umístěné v ústavním zařízení, protože rodiče nejsou schopni o ně dlouhodobě pečovat. Děti jsou velmi společenské, mají vytvořený hezký sourozenecký vztah. Hledáme pro ně laskavé pěstouny.

čenské, mají vytvořený hezký sourozenecký vztah. Hledáme pro ně laskavé pěstouny.

Ondřej, nar. 6/2020, je od narození umístěn v přechodné pěstounské péči. Je to velice šikovné miminko poloromského etnika, velmi rád a dobře jí. Maminka se o něho nemůže z důvodu svých psychických problémů postarat, Ondra je vhodný do pěstounské péče.

Bratři Šimon, nar. 3/2014, a **Bronislav, nar. 1/2016**, jsou pohlední chlapci umístění v ústavním zařízení, rodiče nejsou schopni o ně dlouhodobě pečovat. Děti jsou šikovné, potřebují pevné mantinely a lásku. Hledáme pro ně tolerantní pěstouny.

Lubor, nar. 2/2010, je chlapec většinového etnika, který z pěstounské péče na přechodnou dobu přešel nedávno do ústavního zařízení. V biologické rodině byl zanedbáván a týrán. Je velmi šikovný, snaživý a udělal velké pokroky, zlepšil se i ve škole. Podle posledního lékařského posudku trpí lehkou mentální retardací. Hledáme pro něj tolerantní pěstounskou rodinu. Chlapec má ještě další sourozence, sestru nar. 2013 a bratra nar. 2018, odebrané z rodiny později, kteří jsou t.č. v přechodné pěstounské péči. Pokud by děti byly umístěny do různých pěstounských rodin, bylo by dobré, kdyby tyto rodiny udržovaly mezi sebou kontakt.

Sourozenci **Jolana, nar. 7/2013**, a **Jonáš, nar. 10/2018**, jsou od května 2021 umístěni v pěstounské péči na přechodnou dobu, a to každý v jiné rodině. Děvčátko trpí zřejmě následky výchovného zanedbání, je řečově značně opožděná. Chlapec je velice zručný, u pěstounky se pěkně rozpovídal, rád se mazlí, dokáže být ale i paličatý. Hledáme pro ně dlouhodobé pěstouny.

Jaký byl rok 2021 v plzeňské pobočce?

Do roku 2021 jsme vstupovali s optimismem. Netrvalo to však dlouho. Celé jaro bylo poznamenáno epidemií a s ní spojeným omezením v činnosti - home office, on-line vzdělávání dětí, webináře - nová forma vzdělávání pro pěstouny, rušení nebo překládání aktivit. Virus je tu a jak je vidět, musíme se naučit s ním žít. Očkování přineslo naději na normální život. Léto napětí uvolnilo, prožili jsme ho příjemně a plodně (dva běhy vzdělávacích pobytů v Úborsku + jeden podzimní). Bylo to pohlazení po duši.

A co naši pěstouni? Pečujeme o ně, co můžeme. Noví přibývají pomalu. Část dětí zletí. V několika případech bohužel končí pěstounská péče a nastupuje výchovný ústav. Přes veškerou snahu děti selhávají, selhává i veškerá ambulantní pomoc a není jiné cesty. Využíváme finanční podpory J&T k úhradě psychoterapií. Ale při znalosti jednotlivých osudů jsou tyto konce očekávatelné. Pěstouny je třeba podporovat, posilovat, dodávat jim informace a oceňovat jejich práci a snahu. A hlavně - neházet jim klacky pod nohy a nezatěžovat zbytečnostmi. Velkou satisfakcí je pro nás pochvala z jejich strany,

úspěch dětí v jejich péči, úprava problémů v rodinách.

S nadějí jsme očekávali, co přinese novela zákona o sociálně právní ochraně dětí, zavedení nových podpůrných prostředků a zejména opatření směrem k příbuzenským a klasickým pěstounům. Bohužel rozdělení pěstounské péče na zprostředkovanou a nezprostředkovanou se mi nezdá vůbec šťastné. Myslím si, že je to další administrativní opatření, které vrhá řadu doposud klasických pěstounů - tedy vybraných, připravených a zařazených jako žadatelé o PP, do kategorie nezprostředkovaných. Těchto pěstounů se to nemile dotýká a považují to za nespravedlnost. Úprava a zvýšení pěstounských dávek je vítána, ale ne všech se dotkne pozitivně. Přesto věříme, že i přes očekávané problémy v roce 2022 v celé společnosti, bude nový rok lepší, plodný, že budeme naplno pracovat, pomáhat pěstounským rodinám a že také přibudou noví pěstouni a stoupne kredit pěstounství ve společnosti.

Mgr. Hana Benadová,
vedoucí Poradny NRP Plzeň

Stavíme mosty

Od roku 2019 probíhá v Plzeňském kraji projekt s názvem Stavíme mosty, který má za cíl propojit orgány sociálně právní ochrany dětí, poskytovatele sociálních služeb (především sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi), organizace doprovázející pěstounské rodiny či zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. V rámci této spolupráce se konalo v průběhu roku 2020 a 2021 mnoho setkání a kulatých stolů, kterých se zúčastnily také klíčové pracovnice Sdružení pěstoun-

ských rodin. Svými poznatky a zkušenostmi mohly přispět k vytvoření plánované metody mezioborové a meziorganizační spolupráce pro řešení příběhu ohroženého dítěte po jeho odebrání z rodiny.

Účastníci celého projektu a také závěrečné konference, která se konala 9. listopadu na Krajském úřadě Plzeňského kraje, se shodli na několika klíčových úskalích v systému péče o ohrožené děti. Jedním z hlavních

ních je chronický nedostatek přechodných i dlouhodobých pěstounů v Plzeňském kraji. Do budoucna by měla vzniknout jednotná kampaň pro získávání nových zájemců o pěstounskou péči, na které by přímo Plzeňský kraj spolupracoval.

Jako další nutnost se ukazuje podpora ohrožené rodiny. Především chybí možnost povinné spolupráce rodiny s návaznou podpůrnou službou. Ta může výrazně přispět ke splnění nároků rodiny na vrácení dítěte, které povolují OSPODy. Důležitá je také podpora

mechanismů udržujících motivaci rodičů ke kontaktu s dětmi a opětovné spojení rodiny.

A nejdůležitější v celém procesu se jeví dobrá spolupráce mezi všemi zúčastněnými subjekty. Náměstek hejtmanky Plzeňského kraje Rudolf Špoták přislíbil při závěrečné konferenci vznik koordinátora náhradní rodinné péče, který by měl právě propojovat všechny zainteresované strany. Věříme tedy, že mosty jsou již rozestavěné a brzy dojde k propojení všech břehů ku prospěchu ohrožených dětí.

Mgr. Jitka Vachulková,
klíčová pracovnice Poradny NRP Plzeň

Kurz Silní rodiče – Silné děti®

Zážitkový kurz pro motivované rodiče, prarodiče, budoucí rodiče či jiné pečující osoby, které chtějí zvládnout krizové situace bez násilí na dětech a užívat si tak více radosti při jejich výchově, kurz Silní rodiče – Silné děti.

Na začátku roku 2019 se konal kurz pro pěstouny a v letošním roce byl realizován vzdělávací víkend pro pěstouny na toto téma. Následně jsme v Poradně náhradní rodinné péče v Plzni díky projektu a podpoře MPSV mohli uskutečnit kurz pro širší veřejnost, osvojitele a zájemce o pěstounskou péči. Aby bylo možné vytvořit atmosféru důvěry a bezpečí, je kurz vždy uzavřený, tedy po jeho zahájení se již není možné připojit.

Všechny kurzy proběhly za aktivní účasti zúčastněných, kteří se zapojovali do diskuzí, byli otevření zkoušet nové možnosti a ochotni podívat se na svou výchovu i z jiného úhlu. V případě rozdílných názorů byla skupina vždy vedena k respektu k odlišnostem a ochotna naslouchat a vnímat i jiné kontexty situací.

Podívali jsme se na různá témata v oblasti výchovy dětí, ale i partnerských vztahů, možnosti komunikace, nastavování hranic a další témata, která se odvíjela také od složení a potřeb jednotlivých účastníků kurzů. Z evaluačních dotazníků vyplývá, že účastníci hodnotí kurz jako přínosný a cení si důvěrné atmosféry. Zásadní součástí těchto kurzů - praktické nácviky a sdílení zkušeností, velmi často vnímali pozitivně. Kurz tedy tvoří celá skupina, lektorka je průvodkyní, která přináší témata a předává zásadní informace. Každá skupina vnímala jako podstatné jiné téma, kterému se chtěla věnovat více.

Děkuji za aktivní účast všem, s nimiž jsem se v rámci kurzů setkala. Velmi si vás vážím a od každého z vás jsem se něco naučila. ☺

Přeji hodně trpělivosti, lásky a ochoty naslouchat ve vašich rodinách i mimo ně.

Mgr. Lucie Baliharová,
vyškolená lektorka kurzu
Silní rodiče-Silné děti®

klíčová pracovnice Poradny NRP Plzeň

Setkání s pracovníci OSPOD a KÚ

Tradiční předvánoční setkání s pracovníci OSPOD a Krajského úřadu jsme si nenechaly pokazit ani covidem a 23. listopadu jsme se v plzeňské poradně sešly. Zúčastnily se pracovnice MěÚ Klatovy, MěÚ Domažlice a MěÚ Nýřany, zájem projevila i pracovnice Krajského úřadu Plzeň. Setkání proběhlo v přátelské atmosféře, měli jsme čas popovídat si o vzájemné spolupráci a jejím případném vyladění. Hodně jsme se věnovaly zavádění novely zákona o sociálně právní ochraně dětí

do praxe a aktivitám plánovaným na příští rok. Čas se našel i na probírání konkrétních kazuistik. Děkujeme všem zúčastněným za možnost oboustranné zpětné vazby a zejména děkujeme za zprostředkování pohledu na probírané věci i z jiné perspektivy. Pracovníci Krajského úřadu děkujeme za sdílení aktuálních dat z oblasti NRP pro Plzeňský kraj. Velmi si vážíme dobré spolupráce a těšíme se na další společný rok.

tým Poradny NRP Plzeň

V ostatních pobočkách byla setkání s pracovníci OSPOD kvůli covidové pandemii zrušena.

red.

Řád citlivého rozumu pro Mílu Striovou

Ocenění Řád citlivého rozumu od nadačního fondu Rozum a cit dostala klíčová pracovnice SPR poradny Brno RNDr. Miloslava Striová. Těší nás, že máme ve svých řadách několikanásobnou pěstounku, která se zároveň věnuje doprovázení pěstounských rodin a gratulujeme jí k této ceně.

Striovi vlastní děti neměli, a tak se rozhodli pro osvojení. První dítě přijali v roce 1993. „Měli jsme s manželem představu, že přijetím dalších dětí do adopce vytvoříme rodinu,“ vysvětluje Míla Striová. V letech 1996 a 1999 postupně osvojili další dva chlapce. Ani v jednom případě to nebyla malá miminka a nejen proto začátky nebyly jednoduché. „Mysleli jsme, že přijetím čtvrtého dítěte uzavřeme naši touhu po větší rodině. Nabídli nám holčičku, ale do pěstounské péče. Do té doby jsme o pěstounské péči neuvažovali. Přehodnotili jsme své představy o našem společném životě a rozhodli jsme se stát pěstouny,“ vypráví dál Míla Striová. V zaměstnání dala výpověď a stala se maminkou na plný úvazek. Složitě období ale teprve mělo přijít. Do pěstounské péče totiž přijali dvě malé sestřičky. „U mladší z nich se později potvrdila diagnóza těžké formy dětského autismu,“ vysvětluje Míla. Až po několika letech soužití s touto diagnózou nakonec přijali ještě další dva sourozence.

Za podpory manžela i dětí a ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi působícími v oblasti náhradní rodinné péče se Miloslava Striová snaží o propagaci a medializaci pěstounství, o zlepšení podmínek pro pěstounské rodiny. O svých zkušenostech a zážitcích adoptivní matky a pěstounky napsala knihu Děti, které se rodí v srdci; vyšla v roce 2013 v nakladatelství Portál.

Od roku 2016 působí jako klíčová pracovnice pro pěstounské rodiny v našem Sdružení pěstounských rodin v Brně. Jsme rádi, že máme mezi sebou takové skvělé kolegyně.

red.

Dárky dětem od studentů po čtrnácté

Přestože nám všem už druhý rok pandemie znepríjemňuje ty nejkrásnější svátky v roce, studenti a zaměstnanci VUT opět nezapomněli na děti v pěstounské péči. Vánoční dárky do pěstounských rodin tedy poputují i letos a za to jim patří velké poděkování. Tradiční předávání dárek pod vánočním stromem Fakulty podnikatelské VUT v Brně sice

proběhne v komornějším duchu, ale k dětem si cestu najdou, a to je jistě potěší nejvíc.

Děkujeme, že každoročně myslíte na ty děti, které neměli v prvních letech svého života zrovna šťastné a bohaté Vánoce.

Za všechny obdarované i za celé SPR děkuje

Bc. Petra Müllerová Krajtlová,
klíčová pracovnice

Děkujeme Magistrátu města Brna za podporu

Pandemie covid-19 nás donutila omezit společné akce pro rodiny s dětmi, na které se vždy moc těšíme, například tradiční Mikulášskou besídku s divadlem pro děti. I tak se snažíme dopřát vám, našim pěstounům a dětem, obohacující zážitky a možnost smysluplného trávení volného času alespoň individuálně, pro každou rodinu zvlášť. Díky

finanční podpoře Odboru Zdraví Magistrátu města Brna jsme mohli v listopadu a prosinci tohoto roku rodinám dopřát volné vstupenky do ZOO Brno, JumpParku, PAPILONIE Brno a také na online divadlo Dramox pro malé i velké nejen s vánoční tematikou. Za podporu děkujeme!

Julija Prejšová

Děkujeme všem obětavým lidem a firmám, které podporují naši činnost finančně, věcnými dary a nebo dobrovolnickou prací. Těší nás, že společně s Vámi můžeme přispět k tomu, aby děti vyrůstaly v milující rodině.

Našimi partnery v roce 2021 jsou:

SAMOSPRÁVA

Jihomoravský kraj • Magistrát města Brna, Odbor zdraví • Magistrát města Brna, Odbor školství mládeže a tělovýchovy • Město Pohořelice • Městská část Brno-Řečkovice

NADACE, NADAČNÍ FONDY

Evropský sociální fond, Operační program Zaměstnanost • Nadace Komerční banky, a.s. – Jistota

FIRMY, INSTITUTE A SPOLEČENSTVÍ

AGROAD s.r.o. • Audit Brno, s.r.o. • BMK servis s.r.o. • Comax Bowling s.r.o. • Čokoládovny Fikar • DELIKOMAT s.r.o. • EUROGALAXIE s.r.o. • ELEKTROWIN a.s. • GRIFART, spol. s.r.o. • GSP RAFINERIE s.r.o. • Chata Štvanice • Komunita sester Těšitelů Božského srdce Ježíšova • Kongregace Milosrdných sester III. řádu sv. Františka pod ochranou Svaté rodiny • Metrostav a.s. • Penam, a.s. • Planet Bowling Olympia Brno • Retry s.r.o. • Rotary klub Valtice – Břeclav • Římskokatolická farnost Sloup v Moravském krasu • Soroptimist Int. Club Brno I. • TMM s.r.o. • Wellness Kuřim s.r.o.

INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI

Eva Bártová • Vlasta Bártová • Marie Bednářová • Ludmila Běhanová • Zdeňka Bouzková • Bohumil Bradáč • Bohdanka Braunerová • Bc. Zuzana Bročková • František Brůna • Marie Citterbardová • Michal Cvingraf • Jan Čajka • Ing. Miroslav Černý • Magdalena Čoupková • Zdenka Čurdová • Daňkovi • Roman Diviš • Přemysl Dížka • MUDr. Vladimír Dadák • Petr Doležal • Jiří Drozd • Olga Dvoroková • Ing. Blanka Drápalová • Jindřiška Dvořáková • RNDr. Milana Faltusová • Růžena Frantová • MUDr. Hana Gavendová • Arnošt Goldflam • Josef Grolich • Ladislav Grunda • Josef Havelka • Josef Havlát • Petr Havlát • Jana Hejlová • Vlasta Heroldová • Jaroslav

Hladík • Marie Hofírková • Ing. Petr Hochman • Vladimíra Holasová • Vladimír Homola • Tamara Horáková • Jaroslava Hudcová • Marie Chrástková • Margita Illovská • Ing. Stanislav Janků • Ervín Jansa • Jiří Jeniš • Marie Ježová • Ing. David Jílek • Jaroslav Jundra • František Kania • PhDr. Ivan Kania • Pavel Kaupa • Jana Kiklhornová • RNDr. Jiří Koch • Ing. Tomáš Koláček • Pavel Konzal • Kopřivovi • Ing. Štefan Kormaňák • Saskia Kováčevićová • Karla Kovaříková • František Kozubík • Bohumila Krejčíková • Dobroslava Kricklová • Petr Kucharčík • Josef Kubečka • Renáta Kubečková • Ing. Petr Levák • Ing. Jiří Líba • RNDr. Milan Líbezný • Zuzana Linhartová • Aleš Liška • Jiří Liška • MUDr. Jiří Lojda • Marie Maděřičová • Alena Makovská • Marečkovi • Vladimíra Marvánová • Alois Medla • Viktor Mechl • Mgr. Jiří Mikulášek • Tomáš Mohapl Doležal • Ludmila Moravcová • Jiří Motloch • Jiří Moucha • Kateřina Mrázková • Monika Náležinská • Jan Nekuda • Helena Nerudová • MUDr. Eva Nieslaníková • Jan Nosek • Václav Novák • Marcela Novotná • MUDr. Jindřich Olšovský • Jana Osmíková • Mgr. Šárka Pantůčková • Jiří Pavlica • Dorota Pauerová • Petr Pawlica • Jenovefa Petru • Tomáš Polách • Severin Pošta • Josef Požár • Ing. Jiří Prudký • Hana Ráčková • Mgr. Pavel Rajmic • Martin Rája • Joachim Rothkögel • Magda Rothkögelová • Ing. Luboš Rumian • Monika a Břetislav Rychlíkovi • Ing. Josef Ryšávka • Renata Samková • Elena Sebiňová • Mgr. Stanislav Skříčka • Miroslav Slach • Karel Slanina • Dita Smýkalová • PhDr. Irena Sobotková • Mojmír Solaf • Jiří Sovadina • Jiří Suchánek • Ing. Václav Svoboda • Libor Ševčík • Ing. Ivo Šilhánek • Hedvika Šimíčková • Ing. Pavel Šimonek • Jana Šimonovská • MUDr. Ondřej Škoda • Peter Šramatý • Jaroslav Šturma • MUDr. Milan Šulc • Ladislav Šustr • Ing. Josef Švec • Libuše Tarabová • Stanislav Valenta • Magda Vaňková • Mgr. Kamila Vašinová • Magda Váňová • Mgr. Karín Vavrošová • Petr Vázler • Radek Vichr • Renata Vintrová • Ing. Hana Vlachová • Jitka Vybiralová • Jitka Vyhliďalová • Jaroslav Vysloužil • Josef Zahradník • Irena Zahradníková • Ing. Jan Zachoval • Iva Zemanová • Jiří Žižkovský

Děkujeme!

To dobré poznám

maxprogres

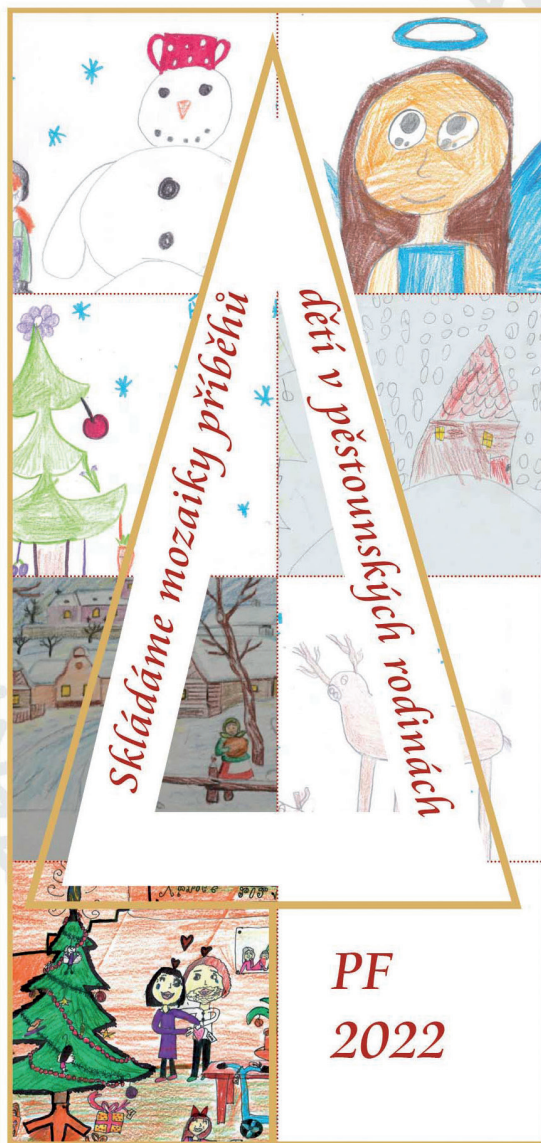

Nadační fond

supported by

• Visegrad Fund

*Požehnané Vánoce a rok 2022 plný dobrých příběhů
přeje Mgr. Ing. Pavel Šmýd, ředitel
a tým Sdružení pěstounských rodin.*

Na grafice PF 2022 se podílely děti z pěstounských rodin.